

Kansaneläkelaitoksen pääkonttori, rakenteet, julkisivut ja ulkotilat

Rakennushistoriallinen inventointi

KATI KLEIMOLA & JAAKKO PENTTILÄ/ Alvar Aalto -museon rakennusperintöosasto 2005–2006

Kansaneläkelaitoksen pääkonttorin rakennushistoriallinen inventointi

Inventoinnin tavoitteet

Kansaneläkelaitoksen pääkonttorin rakennushistoriallisessa inventoinnissa on valikoiden dokumentoitu ulkotilojen, julkisivujen sekä sisätilojen nykyasu sekä eräiden erityislaatuisten tilojen osalta selvitetty, miten niiden nykyasu vastaa vuosien 1956–1957 alkuperäisasua.

Inventoitujen tilojen valinta ja rajaus

Kansaneläkelaitoksen pääkonttorin laajuuden vuoksi ei kattava inventointi tullut kysymykseen, vaan on tyydytty tasapainoiseen otokseen käyttötarkoitukseltaan, rakennustaiteellisen viimeistelyn asteeltaan sekä muutos- ja korjaushistorialtaan toisistaan poikkeavia tiloja. Pääkonttorin tilat voidaan karkeasti jakaa kuuteen ryhmään: 1) julkisivut ja ulkotilat (etuaukio, pylväikkö ja ”pienoistori”) 2) alun perin julkiset tilat (Helsingin piiritoimisto (nykyinen Kela-halli) siihen liittyvine aulatiloineen sekä kirjasto¹), 3) ”edustavat ja kollektiiviset”² tilat (valtuutettujen ja lisätyn hallituksen sekä hallituksen kokoushuoneet, hallituksen ruokasali ja siihen liittyvä seurusteluhuone sekä kabinetit; ”henkilökunnan katu”, voimistelusalit ja henkilökunnan ruokasali), 4) ”konttorimaisema” (toimistohuoneet käytävineen), 5) alun perin asunnoiksi suunnitellut, mutta 1980- ja 1990-luvuilla ”konttorimaiseman” osaksi muutetut tilat sekä 6) arkisto-, varasto-, huolto-, tekniset yms. tilat.

Kolme ensin mainittua ryhmää muodostavat tilahierarkian huipun, jossa Alvar Aallon arkkitehti-toimiston suunnittelupanos oli hyvin kokonaisvaltainen ulottuen rakennussuunnittelusta (jolla tässä tarkoitetaan tilasuunnittelun ja julkisivujen sommittelun lisäksi mm. portaiden, alakattojen, ikkunoiden, ulko-ovien ja ovien detaljisuunnittelua sekä pintamateriaali- ja värivalintoja) valaisimiin ja kalusteisiin (tai ulkotiloissa valaisimiin, vesialtaisiin ja istutuksiin). Useimmat näiden ryhmien tiloista on inventoitu.

Neljäs ryhmä, ”konttorimaisema”, on määrällisesti vallitseva. Tämän ryhmän tiloissa Aallon arkkitehtitoimiston suunnittelupanos ulottui valaisimiin ja kalusteisiin vain johtajien huoneissa³ rajoittuen muuten lähinnä rakennussuunnitteluun. Inventoitaviksi on valittu toimistohuoneita rakennuksen kaikista lohkoista ja kerroksista niin, että virkahierarkian kaikki asteet

¹ Kirjaston itsenäinen sisäänkäynti viittaa jonkinasteiseen—toki Helsingin piiritoimistoa rajoitetumpaan—julkisuuteen.

² Arkkitehtipalkkioeritelmässä käytetty luonnehdinta tiloista, joiden ”kiintosisustuksen ja kalustuksen suunnittelutyö” kuului Aallon arkkitehtitoimistolle.

Kansaneläkelaitoksen toimitaloa ja Munkkiniemessä sijaitsevaa asuntoryhmää koskeva arkkitehtipalkkio eriteltynä, s. a. [liittyyne Aallon kirjeeseen johtaja Hillilälle 24.7.1953 tai Kansaneläkelaitokselle 3.9.1953]. AAS.

³ Johtajien huoneet sisältyivät arkkitehtipalkkioeritelmässä ”edustavien” tilojen ryhmään, mutta tässä ne on käyttö-tarkoituksensa perusteella ja ”konttorimaisemassa” vallitsevien hierarkkisten erojen havainnollistamiseksi varta vasten luettu neljänteen ryhmään.

sekä muutos- ja korjaushistorian kaikki (säilyneet) vaiheet ovat tulleet edustetuiksi. 3. kerroksen käytäväverkosto on inventoitu kokonaisuudessaan pohjoisimmasta I lohkosta eteläisimpään IV lohkoon; kokonaiskuva käytävistä on täydennetty tutkimalla mm. valaistuksensa tai muutos- ja korjaushistoriansa osalta tavanomaisesta poikkeavia käytäviä muissakin kerroksissa.

Viides ryhmä, alun perin asunnoiksi suunnitellut tilat, on jo lähes hävinnyt. Tämän ryhmän tiloissa Aallon arkkitehtitoimiston suunnittelupanos ei ulottunut rakennussuunnittelua pidemmälle; muutamia tiloja on kuitenkin inventoitu rakennuksen muutos- ja korjaushistorian kannalta mielenkiintoisina.

Kuudennen ryhmän tiloja ei ole inventoitu.

Alvar Aalto Säätiön/ Alvar Aalto -museon rakennusperintöosaston aiemmin suorittamissa rakennushistoriallisissa inventoinneissa on pyritty noudattamaan kunkin tilan alkuperäisiä rajoja ja muodostamaan näin kokonaiskuva alkuperäisestä tilasta (esimerkiksi myöhemmin kahtia jaetun tilan molemmat osat on inventoitu). Kansaneläkelaitoksen pääkonttorissa tilojen alkuperäiset ja nykyiset rajat kuitenkin poikkeavat muutostöiden vuoksi toisistaan niin usein ja niin paljon, että inventoivat tilat on päädytty rajaamaan niiden nykyisten rajojen mukaan.

Inventointikortit on jaettu tilaryhmittäin vihkoihin; laajimmat ryhmät, "edustavat ja kollektiiviset" tilat sekä "konttorimaisema" eivät tosin ole mahtuneet yksiin kansiin. Kussakin vihossa tilat on järjestetty lohkoittain pohjoisimmasta I lohkosta alkaen ja edelleen kunkin lohkon pohjoisimmasta tilasta myötäpäivään edeten. Käytävät edeltävät tiloja, joihin niiden kautta kuljetaan.

Inventoinnin menetelmä

Havainnot inventoitavien tilojen nykyisestä tilanteesta on kirjattu tilakohtaisille inventointikortteille, joita valokuvasivut täydentävät.

Huonenumerot ja -nimikkeet noudattavat Kansaneläkelaitoksen palveluosaston/ kiinteistöpalvelujen ylläpitämiä ns. ajantasapiirustuksia.

Havainnot on suoritettu lattian tasosta. Lattioiden, kattojen ja seinien osalta on inventoitu näkyvä pinta; pintoja ei ole rikottu tai avattu, minkä vuoksi mm. erilaatuisia peittomaalattuja rakennus- ja metallilevy- tai rapattuja tiili- ja betonipintoja ei ole tarkemmin eritelty. Suuri-ruutuisia, yläsaranoituja ikkunoita ei inventoinnin yhteydessä ole voitu avata; tästä syystä ulkopuiteiden yksityiskohdat ovat saattaneet jäädä puutteellisesti kirjatuiksi. Ovien yksityiskohdat on tutkittu aina inventoitavan tilan puolelta ja usein toiseltakin puolelta (silloin kun se esimerkiksi inventoitavien tilojen välisten ovien tapauksessa on luontevasti käynyt päinsä). Oviin säännöllisesti liittyvät huonenumeralaatat ja nimikyltit on inventointikorteissa jätetty mainitsematta. Alkuperäiset ja myöhemmätkin Aallon arkkitehtitoimistossa suunnitellut valaisimet ja kalusteet

sekä Artek-kalusteet on kirjattu inventointikortteihin tavanomaisempia ja uudempia yksityiskohtaisemmin. Toisinaan valaisimien ja kalusteiden Artek-mallikoodin edellä käytetty aaltoviiva (~) merkitsee, että kysymyksessä on malli, jota ko. valaisin tai kaluste lähinnä vastaa—mitat, materiaalit ja värit poikkeavat usein standardimalleista.⁴ LVI- ja S-järjestelmiä ei ole varsinaisesti tutkittu; radiaattorit, ilmanvaihtolaitteet, sähköasennukset ja muut sellaiset on inventointikorteissa mainittu vain siltä osin kuin ne inventoiduissa tiloissa ovat olleet näkyvillä ja näin vaikuttaneet tilan arkkitehtoniseen asuun. Lämmönsäätimiä, palohälyttimiä yms. kaikkialla esiintyviä laitteita ei inventointikorteissa ole mainittu. Kaikki inventointikorteissa mainitut mitat ovat senttimetrejä.

Materiaalien tunnistamisessa ongelmia ovat aiheuttaneet lähinnä kapeina listoina, kalusteiden jalkoina tai muuten syykuvion hahmottamisen kannalta vaikeassa muodossa esiintyneet jalopuulajit sekä patinoituneet kuparimetallit (kupari, messinki ja pronssi). Värien osalta inventointia on hankaloittanut syystalven vähäinen luonnonvalo: osa tiloista on inventoitu (ja valokuvattu) luonnonvalossa, osa taas keinovalossa, jonka laatu on ollut vaihteleva—näissä olosuhteissa esimerkiksi valkoisen sävyt tuskin ovat tulleet täysin johdonmukaisesti huomioon otetuiksi.

Valokuvasivuille on valittu ensisijaisesti yleisnäkymiä inventoinnin aikana kuvattujen liki 3500 valokuvan joukosta.

Sekä tilaryhmittäin kansioihin järjestettyjä inventointimuistiinpanoja että valokuvia ja negatiiveja säilytetään Alvar Aalto Säätiön/ Alvar Aalto -museon rakennusperintöosaston kokoelmassa.

Ulkotilojen ja julkisivujen sekä alunperin julkisten, ”edustavien ja kollektiivisten” tilojen sekä hallituksen 6. kerroksen ”konttorimaiseman” osalta on myös eritelty, mitä alkuperäistä—vuoden 1956 syksystä—vuoden 1957 keväästä asti säilynyttä—niissä on. Perusteellisesti muutettujen ja korjattujen ”konttorimaiseman” ja asuntojen osalta näin ei ole menetelty, koska useimpien rakennusosien alkuperäisyys on vaivatta luettavissa rakennushistorialliseen selvitykseen liittyvistä rakennushistoriallisista pohjapiirustuksista, eikä näistä tilaryhmistä inventoinnissa löytynyt sellaisia pohjapiirustuksista ilmenemättömiä sisustuskokonaisuuksia kuin tilahierarkian huipulta.

Inventointikorteissa, joihin edellä mainittua menettelyä on sovellettu, erottuu alkuperäinen (rakennushistorialliseen selvitykseen liittyvien rakennushistoriallisten pohjapiirustusten tapaan) mustana muun jäädessä harmaaksi. Alkuperäiseksi arviointi perustuu paitsi

⁴ Artek-kalusteiden mallikoodit perustuvat vanhempien kalusteiden osalta Artekin vuonna 1966 painettuun kalusteluetteloon, uudempien osalta vuonna 1995 painettuun kalusteluetteloon. Artek-valaisimien mallikoodit perustuvat Artekin vuonna 1963 painettuun valaisinluetteloon.

inventointikorttien lähdeviitteissä yksilöityihin piirustuksiin, työselityksiin, tarjousasiakirjoihin, yms., myös rakennushistorialliseen selvitykseen liittyvässä muutos- ja korjaustyöluettelossa työn 1954A (Pääkonttorin rakentaminen ja sisustaminen) kohdalla mainittuihin pää-, työ- ja tyyppidetallipiirustuksiin, rakenne-, LVI- ja S- piirustuksiin sekä työselityksiin, joita ei yleisluonteisuutensa vuoksi ole inventointikorteissa jokaisen tilan yhteydessä erikseen mainittu. Ovien ja ikkunoiden heloituksen alkuperäisyyden arviointi perustuu inventoitaessa suoritettuun helavertailuun; tyyppilliset alkuperäiset heloitukset on esitelty 2. kerroksen ”konttorimaisemalle” omistetussa inventointikorttivihossa. Alkuperäiseksi on myös arvioitu rapattujen kattojen ja seinien, alakattojen alumiinilevyjen ja monien muiden peittomaalattujen rakennusosien valkoinen väri (uudelleen maalaamisen on katsottu vaikuttavan alkuperäisyyteen vain värin tai sävyn silmiinpistävästi poiketessa); muihin väreihin on suhtauduttu pidättyväisemmin. Myös korjattua, jopa osaksi alkuperäistä vastaavin materiaalein uusittua (kuten ikkunoita, joiden ulkopuitteiden alasarjat ovat useammin uusittuja kuin alkuperäisiä tai alakattoja, joiden alumiinilevyjä on uusittu) on pidetty alkuperäisen veroisena—tiheämpi seula olisi jättänyt jäljelle vähän alkuperäistä.

Milloin harmaaksi jääneen—sen, mitä ei ole voitu osoittaa alkuperäiseksi (tai sen, mikä on alkuperäistä, mutta siirrettyä ja sellaisena ei-alkuperäistä)—historia on selvillä, on alaviitteessä lyhyesti mainittu rakennushistorialliseen selvitykseen liittyvän muutos- ja korjaustyöluettelon työ, josta se on peräisin (tai sen alkuperäisyys ja työ, jossa se on siirretty).

Inventoinnin suorittajat

Inventoinnin on syksyn 2005 aikana suorittanut Alvar Aalto Säätiö/Alvar Aalto -museon rakennusperintöosasto. Kati Kleimolan vastuualueena ovat olleet ulkotilat, julkiset tilat sekä 2., 4.–7. kerroksen ja hallituksen ”konttorimaisemat”, Jaakko Penttilän vastuualueena taas julkisivut, ”edustavat ja kollektiiviset” tilat, 3. kerroksen konttorimaisema sekä (entiset) asunnot.

	Alkuperäinen
Alapohjat	Alimpana kantava betonilaatta (betonianturoiden varassa), kosteuseristys, lämpöeristys (kevyt-betoni), suojabetoni, pintamateriaali.
Välipohjat	KELLARIKERROKSISSA: Alimpana kantava betonilaatta, tasausbetoni, pintamateriaali. AUTOTALLISSA: Alimpana kantava betonilaatta, tasausbetoni, kosteuseristys, suojabetoni, pinta-materiaali. 1.-7. KERROKSISSA: Alimpana kantava betonilaatta, tasausbetoni, pintamateriaali. I LOHKON ASUNNOISSA: Alimpana kantava betonilaatta, lasivillamatto, betonilevyt ja suojabetoni, tasausbetoni, pintamateriaali. ^{2 3} AJOVÄYLÄSSÄ, PYLVÄIKÖSSÄ JA "PIENOISTORILLA": Alimpana kantava betonilaatta, tasausbetoni, lämpöeriste (korkki), tasausbetoni, vesieristys, suojabetoni, graniittilaatat. ⁴ AJOVÄYLÄN JA PYLVÄIKÖN YLLÄ: Alimpana alakatto/kattoverhous, lämpöeristys (korkki), kantava betonilaatta, tasausbetoni, pintamateriaali. ^{5 6}
Yläpohjat ja vesikatot	Alimpana kantava betonilaatta, lämpöeriste (lecabetoni/korkki), puurakenteiset kattotuolit leca-tiilikorokkeiden varassa, laudoitus, kuparipelti (rimasaumat). ^{7 8} I LOHKON 2. KERROKSEN JA KIRJASTON KATOT SEKÄ I LOHKON 6. KERROKSEN ASUNTOJEN JA LOUNAS-JA SEURUSTELUHUONEIDEN KATTOTERASSIT: Alimpana kantava betonilaatta, sora, tasausbetoni, lämpöeriste (korkki), suojabetoni, ilmarako, betoni, vesieriste, sora, betonilaatat. ^{9 10} HISSI- JA ILMASTOINTIKONEHUONEIDEN KATOT: Alimpana kantava betonilaatta, lämpöeriste (korkki), laudoitus, kuparipelti (rimasaumat).
Kattoikkunat	KELAHALLIN KATTOIKKUNAT: Sisempien kattoikkunoiden rungot T-terästä; kaksinkertaiset lasit (lasilistat). Ulompien kattoikkunoiden rungot suorakaideteräspuutke; kiinteät, yksinkertaiset rautalankalasit (lasilistat). ^{11 12} KARTIOMAISET KATTOIKKUNAT I, III, IV JA V LOHKOJEN 2. KERROKSEN KATOILLA: Sisimpänä valo-kuilu betonia, lämpöeriste (korkki 5 cm), pystyrimoitus ja kuparipelti. Kaksinkertaiset, kiinteät lasit, uloimpana suojana rautalankalasi (kiinnikkeet messinkiä). ¹³

¹ Tiedot pääkonttorille tyypillisistä rakenteista perustuvat työselityksiin sekä työ- ja detaljipiirustuksiin. Rakenteita ei inventoinnin yhteydessä ole tutkittu—tietoja ei siis ole varmistettu in situ.

² Rakennustyöselityksen mukaan. Mahdollisesti ei täysin vastaa rakennustyöselitystä; rakennekerrokset eivät ilmene leikkauspiirustuksesta 60/2177, mutta asuntojen välipohjat kuitenkin "konttorimaisen" välipohjia paksumpia.

³ PIIRUSTUKSIA: Leikkauspiirustus 60/2177 (26.7./8.10.1954). AAM.

⁴ PIIRUSTUKSIA: Työ- ja leikkauspiirustuksia 60/2093, 60/2129, 60/2130 (28.4.-12.10.1954). AAM.

⁵ Lämpöeristys pylväikön yllä uusittu töissä 1966B ja 2000A.

⁶ PIIRUSTUKSIA: Leikkauspiirustuksia 60/2129, 60/2130 (8.6.-12.10.1954). AAM.

⁷ Rakennepiirustuksien mukaan. Rakennekerrokset eivät ilmene leikkauspiirustuksista 60/2130, 60/2142, 60/2280. Rakennustyöselityksen mukaisista betonirakenteisista vesikatoista luovuttiin rakennustyövaiheessa I lohkon toisen kerroksen ja kirjaston kattoja lukuun ottamatta.

Rakennuslautakunnan kokouspöytäkirja 15.5.1954. KELA.

⁸ PIIRUSTUKSIA: Leikkaus- ja työpiirustuksia 60/2130, 60/2142, 60/2280 (8.6.-16.12.1954). AAM.

⁹ Rakennustyöselityksen mukaan, betonilaatat ainakin kirjaston katolla valokuvan AAA103521 mukaan. Toden-näköisesti eivät täysin vastaa rakennustyöselitystä; rakennekerrokset eivät ilmene leikkauspiirustuksista 60/2145, 60/2147, 60/2175, 60/2256, 60/2296.

¹⁰ PIIRUSTUKSIA: Leikkaus- ja työpiirustuksia 60/2145, 60/2147, 60/2175, 60/2256, 60/2296 (8.6.-29.11.1954). AAM.

¹¹ Todennäköisesti eivät täysin vastaa työ- ja detaljipiirustuksia 60/2362, 60/2389, 60/2468, 60/2475, 60/2476, 60/2503.

¹² PIIRUSTUKSIA: Työ- ja detaljipiirustuksia 60/2362, 60/2389, 60/2468, 60/2475, 60/2503 (7.3.-16.6.1955, s. a.). AAS.

¹³ PIIRUSTUKSIA: Työ- ja detaljipiirustuksia 60/2175, 60/2176, 60/2178, 60/2179, 60/2256, 60/2278, 60/2279 (26.7.-2.11.1954). AAM.

	Alkuperäinen
Pilarit, palkit	Betoni.
Ulkoseinät	KELLARIKERROKSISSA: Sisimpänä puolen kiven verhomuuraus sahajauhottiilistä, ilmarako, lämpöeristys (korkki), kosteuseristys, betoni. SOKKELIT: Sisimpänä betoni, lämpöeristys (korkki), ilmarako, graniittilaatat. PÄÄDYT: Sisimpänä yhden kiven muuraus sahajauho- tai monireikätiilistä, yhden kiven julkisivumuuraus 32-reikäisistä punatiilistä. Päätyulkoseiniä kantavat välipohjien ulokkeet betonia, lämpöeriste (korkki) päällystetty kuparilevyllä. RINTA- JA OTSAMUURIT: Sisimpänä betoni, lämpöeriste (korkki), yhden kiven julkisivumuuraus 32-reikäisistä punatiilistä. Rinta- ja otsamuureja kantavat leukapalkit betonia, lämpöeriste (korkki) päällystetty kuparipellillä ja -levyllä.¹⁴ IKKUNANAUHOJEN "SOKEAT" OSAT: Sisimpänä puolen kiven muuraus punatiilistä, lämpöeriste (korkki), ilmarako, kuparipelti. I LOHKON 6. KERROKSEN ASUNNOISSA: (Kantavana rakenteena teräspilarit.) Sisimpänä kipsonit-levyt, lämpöeristys (korkki), yhden kiven julkisivumuuraus 32-reikäisistä punatiilistä. KIRJASTOPAVILJONGISSA: Sisimpänä yhden kiven kantava tiilimuuraus 32-reikäisistä punatiilistä, lämpöeriste (korkki), ilmarako, graniittilaatat (kannatus ruostumattomasta teräksestä tai pronssista valmistetuin kiinnikkein).¹⁵ RUOKASALIPAVILJONGISSA: (Kantavana rakenteena teräsbetonikehät.) Sisimpänä 1 kiven tiilimuuraus 32-reikäisistä punatiilistä, lämpöeriste (korkki), ilmarako, graniittilaatat 5 cm (kannatus ruostumattomasta teräksestä tai pronssista valmistetuin kiinnikkein).¹⁶ II LOHKON 7. KERROKSESSA, RUOKASALIN (280) ESIINTYMISLAVAULOKKEESSA SEKÄ HISSI- JA ILMASTOINTIKONEHUONEISSA: Sisimpänä betoni, lämpöeriste (korkki), laudoitus, kuparipelti.
Väliseinät	KANTAVAT VÄLISEINÄT: Yhden tai puolentoista kiven muuraus punatiilistä. EI-KANTAVAT VÄLISEINÄT: Puolen kiven muuraus sahajauhottiilistä. ÄÄNTÄ ERISTÄVÄT VÄLISEINÄT: Puolen kiven muuraus sahajauhottiilistä, lasivillamatto lattian, seinien ja katon rajoissa, puolen kiven muuraus sahajauhottiilistä tai neljänneskiven muuraus punatiilistä, ilmarako, neljänneskiven muuraus sahajauhottiilistä. LAMELLIVÄLISEINÄT: Vanerilevyt, puurunko, vanerilevyt.¹⁷ PORRASHUONEISSA JA KUILUISSA: Betoni. WC-ERIÖIDEN SEINÄKKEET: Betoni; teräspalkit RST-holkein.¹⁸

¹⁴ PIIRUSTUKSIA: Detaljipiirustus 60/2058 (12.12.1954). AAM.

¹⁵ PIIRUSTUKSIA: Detaljipiirustus 60/2162 (5.7.1954). AAM.

¹⁶ PIIRUSTUKSIA: Detaljipiirustus 60/2162 (5.7.1954). AAM.

¹⁷ PIIRUSTUKSIA: Työ- ja detaljipiirustuksia 60/2309, 60/2310, 60/2316, 60/2521 (6.4.-19.9.1955). AAM.

¹⁸ PIIRUSTUKSIA: Työ- ja detaljipiirustus 60/2288 (18.12.1954/18.2.1955). AAM.

Konttorirakennuksen julkisivut

	Nykyinen
Ulkoportaat, kaiteet	PORTAASEEN E JOHTAVAN ULKO-OVEN PORRASKIVI: Harmaat, pinnoiltaan hienoiksi hakatut graniittilaatat (79×87). Jalkaritiilat galvanoitua terästä.¹⁹ "HENKILÖKUNNAN KADULLE" (100) JOHTAVIEN ULKO-OVIEN PORRASKIVI: Harmaat, pinnoiltaan hienoiksi hakatut graniittilaatat (60×69). Jalkaritiilat galvanoitua terästä.²⁰ AJOVÄYLÄ MESSENIUKSENKADULTA MINNA CANTHINKADULLE: Ajoluiskissa ja polkupyöräluiskassa askelmiseen harmaat, pinnoiltaan karkeiksi hakatut graniittilaatat (60×60). "Jalkalistat" pinnaltaan karkeaksi hakattua graniittia (Messeniuksenkadun puoleisessa luiskassa kaidetta vasten ei "jalkalistaa"). Porttien tolppien edustoilla korokkeet harmaata, pinnoiltaan hienoksi hakattua graniittia.^{21 22} KAIDE AJOVÄYLÄN MESSENIUKSENKADUN PUOLEISESSA LUISKASSA: Betonia (yläsärmässä L-teräksiset, pyöristetyt päädyt päällystetty teräslevyllä), sivupinnat maalattu valkoisiksi, yläsyrrä ja teräsovat maalattu mustiksi.²³ Käsijohde teräsputkea (jota terästangot kannattavat kaiteen yläsyrrästä); teräsovat maalattu mustiksi.^{24 25} KÄYTÄVÄÄN (256) JOHTAVAN ULKO-OVEN PORRASKIVI JA "PIENOISTORIN" VESIKOURUN YLITTÄVÄ SILTA: Harmaat, pinnoiltaan hienoiksi hakatut graniittilaatat (59×59). Porraskiven rinta ja sivu päällystetty harmain graniittilaatoin (59×porraskiven korkeus). Porraskiven edustalla harmaat graniittilaatat (59×59). Jalkaritiilä galvanoitua terästä. Vesikourun ylittävänä siltana harmaat, pinnoiltaan hienoiksi hakatut graniittilaatat (59×59) (galvanoitujen L-teräksien varassa).²⁶ KÄYTÄVÄÄN (256) JOHTAVAN ULKO-OVEN PORRASKIVEN JA "PIENOISTORIN" VESIKOURUN YLITTÄVÄN SILLAN KAITTEET: Galvanoitua teräsputkea (kiinnitetty porraskiven ja vesikourun sivuihin sekä upotettu maahan).²⁷
Ulkomuurit ja sokkelit	POLLARIT MINNA CANTHIN JA MESSENIUKSENKATUJEN KULMASSA (30×30, korkeus 50): Harmaata, pinnoiltaan hienoksi hakattua graniittia. Pollareiden väleissä graniittilaatat (15×30).²⁸ MUURIT AJOVÄYLÄN SIVUILLA JA POLTTOAINEPIHALLA: Päällystetty tummanharmain, pinnoiltaan hienoiksi hakatuin graniittilaatoin (180×45); yläsyrrissä ja päädyissä massiivikivet (paksuus 30). Polttoainepihan muurin polttoainepihan puolella "jalkalista" betonia. PYLVÄIKÖN MUURIT: Päällystetty tummanharmain, pinnoiltaan hienoiksi hakatuin graniittilaatoin (165×63) (kulmat viistetyt); yläsyrrissä ja päädyissä massiivikivet (paksuus 30). PENKKI III LOHKON ODOTUSTILAN, SISÄÄNTULOAUULAN JA KOKOUSHUONEEN (131, 103) VASTAISILLA SEINUSTALLA (leveys 79, korkeus pohjoispäässä 6, eteläpäässä 45): Tummanharmat, pinnoiltaan hienoiksi hakatut (etusärmät pyöristetyt) graniittikvaaderit.²⁹ SOKKELIT: Päällystetty tummanharmain, pinnoiltaan hienoiksi hakatuin graniittilaatoin (mitat vaihtelevat) (palvelupisteen, tekstinkäsittely, toimisto- ja kopiointihuoneiden (101F, 101E, 101D, 101C) ikkunoiden sekä portaaseen L ja "henkilökunnan kadulle" johtavien ulko-ovien pielinä paksummat graniittilaatat). Autotarvikevaraston (164) vastaisessa luoteisnurkassa ja portaan L länsiseinustalla sokkelin alaosa kuparipellitetty.³⁰ Sokkelien yllä kuparilevystä taivutetut tippa-nokalliset "kerroslistat".³¹ I LOHKON SOKKELI POLTTOAINEPIHALLA: Betonia. Autohallin (162) ikkunoiden sivupielet kuparipellitetyt.³²

¹⁹ PIIRUSTUKSIA: Työpiirustus 60/2590 (20.9.1955). AAM.

²⁰ PIIRUSTUKSIA: Työpiirustus 60/2613 (6.10.1955). AAM.

²¹ Peräisin työstä 2003A.

²² PIIRUSTUKSIA: Työ- ja detaljipiirustuksia 60/2338, 60/2497 (10.2.–22.6.1955). AAM.

²³ Väri mahdollisesti alkuperäinen, vaikka ei ilmene työ- ja detaljipiirustuksesta 60/2514.

²⁴ Väri mahdollisesti alkuperäinen, vaikka ei ilmene työ- ja detaljipiirustuksesta 60/2514. Katkaistu työssä 2003A.

²⁵ PIIRUSTUKSIA: Työ- ja detaljipiirustus 60/2514 (28.6.1955). AAM.

²⁶ Peräisin työstä 1996A.

²⁷ Peräisin työstä 1996A.

²⁸ Peräisin työstä 2003A.

²⁹ PIIRUSTUKSIA: Työpiirustus 60/2104 (18.2./29.4.1955). AAM.

³⁰ Mahdollisesti peräisin työstä 1994A.

³¹ PIIRUSTUKSIA: Työ- ja detaljipiirustuksia 60/2104, 60/2106, 60/2220–2223, 60/2414 (20.5.1954–29.4.1955). AAM.

³² Uusittu työssä 1994C.

Konttorirakennuksen julkisivut

	Nykyinen
Julkisivut	RINTA- JA OTSAMUURIT SEKÄ PÄÄDYT: Muurattu puhtaaksi punatiilistä (27×13×7,5, saumat 1,5–2, painettu 1 verran sisään, puolalainen limitys). Otsamuureissa ilmanvaihtoaukkoja (27×7,5; aukoissa pronssiverkot); pielet kuparipellitetyt. Portaaseen E johtavien ulko-ovien itäpieli kuparipellitetty. Käytävään (256) johtavan ulko-oven sivupielet (rintamuurin korkeudelta) kuparipellitetyt.^{33 34} RINTAMUUREJA KANNATTAVAT JA IKKUNA- JA OVIAUKKOJEN PALKIT: Etupinnat päällystetty kuparilevyllä, alapinnat kuparipellitillä (etureunoissa tippanokat).^{35 36} PORTAASEEN A JOHTAVAN ULKO-OVIAUKON PALKKI: (Raudoitettu) tiilipalkki.³⁷ ”KERROSLISTAT” PÄÄDYISSÄ (VÄLIPOHJEN KOHDILLA): Kuparilevyä (alareunoissa tippanokat). I LOHKON PORRAS-, ILMANVAIHTOKUILU- JA SAVUPIIPPUTORNIN JULKISIVUT: Päällystetty poimutetulla kuparipellitillä (70×70); pystysaumoissa kuparipellitillä päällystetyt listat, vaakasaumoissa tippapellit kuparia. Portaaseen L johtavan ulko-oven pielet päällystetty kuparipellitillä. Portaaseen E johtavien ulko-ovien länsipieli päällystetty uritetuin kuparilevyin (70×70); pystysaumoissa kuparipellitetyt listat, vaakasaumoissa tippapellit kuparia. Savupiipun huippu päällystetty (sileällä) kuparipellitillä (pystysaumojen kohdilla lattakuparit); ”jalusta” päällystetty kuparipellitillä.³⁸ I LOHKON 6. KERROKSEN JULKISIVUT: Vedetty osin sisään alempien kerrosten julkisivulinjoista. Rinta- ja otsamuurit sekä päädyt muurattu puhtaaksi punatiilistä (27×13×7,5, saumat 1,5–2, painettu 1 verran sisään, puolalainen limitys). Otsamuureissa ilmanvaihtoaukkoja (27×7,5; aukoissa pronssiverkot); pielet kuparipellitetty.³⁹ II LOHKON 7. KERROKSEN JULKISIVUT: Vedetty sisään alempien kerrosten julkisivulinjoista. Otsapinnat päällystetty poimutetulla kuparipellitillä. Otsapinnoissa ilmanvaihtoaukkoja.⁴⁰ III LOHKON 2. KERROKSEN POHJOIS-, ITÄ- JA ETELÄJULKISIVUT: Päällystetty kuparilevystä taivutetuina laatoin (2. kerroksen rintamuurissa 20,5×44,5, 2. kerroksen ikkunoiden välillä ja sivuilla 20,5×ikkunoiden korkeus).⁴¹ I, II JA III LOHKOJEN HISSI- JA ILMASTOINTIKONEHUONEIDEN JULKISIVUT: Päällystetty poimutetulla kuparipellitillä; pystysaumoissa kuparipellitillä päällystetyt listat, vaakasaumoissa tippapellit kuparia.⁴²

³³ Peräisin työstä 1996A.

³⁴ PIIRUSTUKSIA: Työ- ja detaljipiirustuksia 60/2444, 60/2508 (12.12.1954–2.5.1955). AAM.

³⁵ Ajovalylän Minna Canthin kadun puoleisen luiskan yllä palkin kuparipäällystys uusittu todennäköisesti pääpiirteissään alkuperäistä vastaavaksi.

³⁶ PIIRUSTUKSIA: Detaljipiirustus 60/2435 (21.4.1955). AAM.

³⁷ PIIRUSTUKSIA: Työpiirustus 60/2126 (2.6./18.8.1954). AAM.

³⁸ PIIRUSTUKSIA: Työ- ja detaljipiirustuksia 60/2434, 60/2463–2466 (20.5.–13.6.1955). AAM.

³⁹ PIIRUSTUKSIA: Detaljipiirustus 60/2444 (2.5.1955). AAM.

⁴⁰ PIIRUSTUKSIA: Työ- ja detaljipiirustuksia 60/2198, 60/2205, 60/2206, 60/2212 (29.9.1954–25.5.1955). AAM.

⁴¹ PIIRUSTUKSIA: Työpiirustuksia 60/2467, 60/2527, 60/2540, 60/2615 (23.5.–18.10.1955). AAM.

⁴² PIIRUSTUKSIA: Työ- ja detaljipiirustuksia 60/2198, 60/2205, 60/2206, 60/2212, (29.9.1954–25.5.1955). AAM.

Konttorirakennuksen julkisivut

	Nykyinen
Kattoterassien ja parvekkeiden kaiteet	I LOHKON 7. KERROKSEN TUULETUSPARVEKKEEN KAIDE: Tolpat teräsputkea, vaakapienat lattaterästä; vuodevaateteline; teräsosat maalattu mustiksi.⁴³ 6. KERROKSEN ASUNTOJEN KATTOTERASSIN KAIDE: Tolpat ja vaakapienat L-terästä (kiinnitetty terästangoin 5. kerroksen otsamuurien ylä- ja sivusyriin); yksinkertaiset rautalankalasiat (lasituslistat);⁴⁴ teräsosat maalattu mustiksi.⁴⁵ Käsijohteet tiikkiä. Asuntojen terasseja erottavan seinäkkeen sivut päällystetty poimutetulla kuparipellillä, ylä- ja päätyryjät kuparipellitetty (kiinnitetty julkisivuun sekä kattoterassin lattiaan ja kaiteeseen lattateräksin ja terästangoin).^{46 47} TOIMISTOHUONEIDEN (315G, 315J, 470A, 470C, 580, 582) "RANSKALAISTEN PUITTEIDEN" KAITEET: Vaakapienat L-terästä, yhdistetty toisiinsa terästangoin ja lattateräksin (kiinnitetty "ranskalaisten puitteiden" karmeihin); teräsosat maalattu mustiksi. Käsijohteet tiikkiä.⁴⁸ (II LOHKO 8. KERROKSEN KATTOSILLAN KAIDE.) LOUNAS- JA SEURUSTELUHUONEIDEN (546, 545) KATTOTERASSIN KAIDE: Ulkopuolelta muurattu puhtaaksi punatiilistä (27×13×7,5, saumat 1,5–2 painettu 1 verran sisään, puolalainen limitus); terassin puolelta päällystetty siniharmain, kiiltäviksi lasitetuin keraamisin koholaatoin (6,5×24,5); yläsyriä kuparipellitetty.⁴⁹ Länsikaidemuurin (ulkopuolella) ilmanvaihtoaukko (45×15); pielet kuparipellitetty.⁵⁰ Käsijohteet punaruskeaksi petsattua mäntyä⁵¹ (alla lattateräkset, kiinnitetty kaiteen yläsyriään teräsputki- ja -levykonsolein; teräsosat maalattu tummanruskeiksi).^{52 53}
Katokset	(I LOHKON 7. KERROKSEN TUULETUSPARVEKKEEN KATOS.⁵⁴) II LOHKON KATTOSILLAN KATOS: Etupinnat päällystetty poimutetulla kuparipellillä; pystysaumoissa kuparipellitetyt listat, vaakasaumassa tippapelti kuparia. (Alapinta).⁵⁵ "HENKILÖKUNNAN KADUN" (100) SISÄÄNKÄYNNIN KATOS: Etu- ja sivupinnat kuparipellitetyt. Alapintana valkoiseksi maalatut alumiinilevyt; saumoissa listat kuparia. Portaan A pohjoisseinustalla syöksytorvi kuparia.⁵⁶ PÄÄSISÄÄNKÄYNNIN KATOS: (Teräsrakenteinen); ylä- ja etupinnat taivutettu kuparipellistä (ura-saumatt, yläpinnan saumoissa lattakuparit), päätypinnat kuparipeltiä.⁵⁷ LOUNAS- JA SEURUSTELUHUONEIDEN (546, 545) KATTOTERASSIN KATOS: (Teräsrakenteinen); pylväät päällystetty kuparipellillä; pystysuuntaiset, pituussuunnassa halkaistut kupariputket ~60° välein.⁵⁸ Katoksen etupinta päällystetty poimutetulla kuparipellillä; pystysaumoissa kuparipellitetyt listat, vaakasaumassa tippapelti kuparia. Alapinta levyrakenteinen, maalattu valkoiseksi, reunat kuparipellitetty; itä-länsisuuntaisten saumojen kohdilla (välit 25) kuparipellistä taivutetut kuperat listat. Syöksytorvet kuparia.^{59 60}
Räystäät	OTSAMUURIEN JA PÄÄTYJEN RÄYSTÄÄT: Tippianokalliset räystäslisat taivutettu kuparilevystä. I LOHKON PORRAS-, ILMANVAIHTOKUILU- JA SAVUPIIPPUTORNIN, II LOHKON 7. KERROKSEN JA 8. KERROKSEN KATTOSILLAN KATOKSEN, I, II JA III LOHKOJEN HISSI- JA ILMASTOINTIKONEHUONEIDEN, LOUNAS- JA SEURUSTELUHUONEIDEN (546, 545) KATOSTEN RÄYSTÄÄT: (Tippianokattomat) räystäspellit kuparia.

⁴³ Piirustuksen 60/2438 mukaan.

PIIRUSTUKSIA: Työ- ja detaljipiirustus 60/2438 (22.4.1955). AAM.

⁴⁴ Mahdollisesti peräisin työstä 1988A.

⁴⁵ Väri ei ilmene työ- ja detaljipiirustuksesta 60/2433.

⁴⁶ Työ- ja detaljipiirustuksen 60/2433 mukaan. Siirretty työssä 1988A.

⁴⁷ PIIRUSTUKSIA: Työ- ja detaljipiirustus 60/2433 (14.9.1955). AAM.

⁴⁸ PIIRUSTUKSIA: Detaljipiirustus 60/2530 (19.1.1955). AAM.

⁴⁹ Todennäköisesti uusittu pääpiirteissään alkuperäistä vastaavaksi työssä 2004A.

⁵⁰ Valokuvan mukaan alkuperäinen.

VALOKUVIA: Havas AAA100960 (noin 1957). AAM.

⁵¹ Uusittu työssä 2004A; inventointihetkellä osaksi asentamatta.

⁵² Väri ei ilmene työ- ja detaljipiirustuksista 60/2411, 60/2742.

⁵³ PIIRUSTUKSIA: Työ- ja detaljipiirustuksia 60/2411, 60/2742 (28.3.1955–29.2.1956). AAM.

⁵⁴ PIIRUSTUKSIA: Työpiirustus 60/2438 (22.4.1955). AAM.

⁵⁵ PIIRUSTUKSIA: Työ- ja detaljipiirustuksia 60/2198, 60/2205, 60/2212 (29.9.1954–25.5.1955). AAM.

⁵⁶ Peräisin työstä 1995B.

⁵⁷ PIIRUSTUKSIA: Työ- ja detaljipiirustuksia 60/2850, 60/2852 (8.2.–29.5.1957). AAM.

⁵⁸ Todennäköisesti alkuperäiset, vaikka työpiirustuksen 60/2944 mukaan halkaistujen putkien sijasta kuparipellitetyt puolipyörörimat.

⁵⁹ Uusittu todennäköisesti pääpiirteissään vastaavaksi työssä 2004A.

⁶⁰ PIIRUSTUKSIA: Työ- ja detaljipiirustuksia 60/2290, 60/2469, 60/2470, 60/2944 (23.11.1954–25.5.1955, s. a.). AAM.

Konttorirakennuksen julkisivut

	Nykyinen
Ikkunat	IKKUNANAUHAT: Kaksinkertaiset ikkunat. Sisäänpäin aukeavat puitteet kytketyt; ulkopuitteet tammea, lasilistat kuparia, useissa alasarjoissa lasilistojen sijasta kitti; useimmissa alasarjoissa kuparitippapellit; seurusteluhuoneen ”ovipuitteessa” Aalto-painike. (Ainakin) käytävän (620) eteläosan kolmessa eteläisimmässä ikkunassa, sihteerin huoneen (625) ikkunoissa, pääjohtajan, kokous- ja johtajan huoneiden (626, 627, 628) pohjoisimmissa ikkunoissa ja eteläisimpien ikkunoiden tuuletusulkopuitteissa kaksinkertaiset eristyslasit, lasilistat kuparia. Pääjohtajan, kokous- ja johtajan huoneiden (626, 627, 628) ikkunoissa keskimmäisten puitteiden sijasta kiinteät, kolminkertaiset eristyslasit, lasilistat tammea. Tuuletusluukkujen ulos näkyvät osat päällystetty poimutetulla kuparipellillä, yläsyryssä tippapellit kuparia; toimistohuoneen (273) ikkunassa tuuletusluukussa tuloilmasäleikkö.⁶¹ Toimistohuoneiden (387, 487) ikkunoiden tuuletusluukkujen aukot peitetty muovilla.⁶² Tuuletusluukkujen yllä samoissa karmeissa poimutetulla kuparipellillä päällystetyt umpiosat, toimistohuoneen (2678) ikkunassa tuuletusluukun yllä (sileällä) kuparipellillä päällystetty umpiosa. Karmien ulos näkyvät osat päällystetty kuparipellillä ja kuparilistoin (jotka toimivat lyöntilistoina); karmien välit päällystetty (sileällä) kuparipellillä. Vesipellit kuparia.⁶³ PORTAAN A 2.-6. KERROKSIEN IKKUNAT ITÄÄN, PORTAAN B 3.-6. KERROKSIEN IKKUNAT ETELÄÄN, TOIMISTOHUONEIDEN (211B, 311A, 311B, 412A, 511A, 611) IKKUNAT LÄNTEEN, TOIMISTOHUONEEN (389) IKKUNA ETELÄÄN, KÄYTÄVIEN (388, 491) JA KABINETIN (544) IKKUNAT ETELÄÄN: Kaksinkertaiset ikkunat. Sisäänpäin aukeavat puitteet kytketyt; ulkopuitteet tammea, lasilistat kuparia, useissa alasarjoissa lasilistojen sijasta kitti; useimmissa alasarjoissa kuparitippapellit. Karmien ulos näkyvät osat päällystetty kuparipellillä ja kuparilistoin (jotka toimivat lyöntilistoina); karmien välit päällystetty (sileällä) kuparipellillä.⁶⁴ Vesipellit kuparia. IKKUNANAUHOJEN UMPIOSET: Päällystetty poimutetulla kuparipellillä. Yllä listat kuparia (ikkunoiden yläkarmien listat jatkuvat). Vesipellit kuparia. Ikkunanauhojen päätteet kuperaksi taivutettua kuparipeltiä. Vesipellit kuparia.⁶⁵ SÄLEIKÖT I LOHKON 2. KERROKSEN IKKUNOISSA KOILLISEEN JA LÄNTEEN: Pystysäleet (välit 21,5) lattamessinkä, yhdistetty toisiinsa ylä- ja alapäistä sekä keskeltä messinkitangoon (kiinnitetty ikkunoiden karmeihin lattamessingistä taivutetuin konsolein).⁶⁶ PORTAAN L IKKUNAT ITÄÄN: 6 yksinkertaista ikkunaa. Puitteet terästä (alasarjoissa ulkopuolella tippanokat), lasilistat tammea. Karmit terästä (aukkojen kulmat pyöristetyt). Vesipellit kuparia.^{67 68} AUTOHALLIN (162) IKKUNAT LÄNTEEN: Yksinkertaiset, kiinteät ikkunat. Ulommat karmit terästä, ulos näkyvät osat maalattu harmaiksi, kaksinkertaiset eristyslasiruudut (lasilistat). Karmien väliset umpiosat päällystetty harmaaksi maalatulla teräspellillä. Vesipelti kuparia.⁶⁹ ”HENKILÖKUNNAN KADUN” IKKUNA POHJOISEEN (100): Kaksinkertainen (kaksikarminen), puoliksi kiinteä ikkuna. Ulompi karmi terästä, ulos näkyvät osat maalattu harmaiksi,⁷⁰ sisälle näkyvät osat valkoisiksi, lasilistat tammea. Listat lattakuparia, lisäksi sivupielissä kuparipellistä taivutetut listat. (Palkki ikkunan yllä päällystetty kuparipellillä). Vesipelti kuparia.⁷¹

⁶¹ Todennäköisesti peräisin työstä 1959C.

⁶² Toimistohuoneiden homeongelman vuoksi.

⁶³ PIIRUSTUKSIA: Työ- ja detaljipiirustuksia 60/2107–2120, 60/2130–2133, 60/2135, 60/2138–2141, 60/2145, 60/2146, 60/2151, 60/2154, 60/2171, 60/2184, 60/2186, 60/2199, 60/2200, 60/2285, 60/2298, 60/2299, 60/2313 (1.5.1954–20.4.1955). AAM.

⁶⁴ Puitejakoja muutettu töissä 1964B ja 1967D.

⁶⁵ PIIRUSTUKSIA: Detaljipiirustus 60/2449 (5.5./20.5.1955). AAM.

⁶⁶ Peräisin työstä 1975D.

⁶⁷ Todennäköisesti alkuperäisiä, vaikka eivät täysin vastaa työ- ja detaljipiirustusta 60/2419.

⁶⁸ PIIRUSTUKSIA: Työ- ja detaljipiirustus 60/2419 (30.3./20.4.1955). AAM.

⁶⁹ Uusittu työssä 1994C.

⁷⁰ Väri mahdollisesti alkuperäinen, vaikka ei ilmene piirustuksista (vrt. portaaseen A johtava ulko-ovi).

⁷¹ PIIRUSTUKSIA: Työ- ja detaljipiirustuksia 60/2325, 60/2327, 60/2334, 60/2414 (24.3.1954–19.4.1955). AAM.

Konttorirakennuksen julkisivut

	Nykyinen
Ikkunat (jatkoa)	PALVELUPISTEEN, TEKSTINKÄSITTelyn, TOIMISTOHUONEEN JA KOPIOINNIN (101F, 101E, 101D, 101C) IKKUNAT ETELÄÄN: Kaksinkertaiset (kaksikarmiset), puoliksi kiinteät ikkunat. Ulommat karmit terästä, ulos näkyvät osat maalattu harmaiksi,⁷² sisälle näkyvät osat valkoisiksi, lasilistat tammea. Tekstinkäsittely- ja toimistohuoneiden (101E, 101D) läntisimmän ikkunan läntisimmän ruudun sijalla ulos avautuva puite valkoiseksi maalattua alumiinia, kaksinkertainen lasiruutu, lasilistat valkoiseksi maalattua alumiinia; saranat maalattu valkoisiksi.⁷³ Karmien väliset umpi-osat päällystetty poimutetulla kuparipellillä. Listat lattakuparia. Vesipelti kuparia.⁷⁴ POSTITUksen JA TOIMISTOHUONEEN (101A, 101B) IKKUNAT LÄNTEEN: Yksinkertaiset, kiinteät ikkunat. Karmit valkoiseksi maalattua alumiinia, kolminkertaiset eristyslasiruudut, lasilistat valkoiseksi maalattua alumiinia. Postitushuoneen (101A) eteläisemmässä ikkunassa ja toimistohuoneen (101B) ikkunassa keskimmäisten ruutujen sijasta ulos avautuvat puitteet valkoiseksi maalattua alumiinia, kolminkertaiset eristyslasiruudut, lasilistat valkoiseksi maalattua alumiinia; ylä-saranat maalattu valkoisiksi. Listat lattakuparia, toimistohuoneen (101B) ikkunan eteläpielessä kuparipellistä taivutettu lista.⁷⁵ Vesipelti kuparia. POSTITUksen JA TOIMISTOHUONEEN (101B, 101A) IKKUNOIDEN VÄLiset JA VIEREiset UMPIOsAT: Päällystetty poimutetulla kuparipellillä. Yllä listoina lattakuparit (ikkunoiden listat jatkuvat). Vesipelti kuparia.⁷⁶ III LOHKON 1. JA 2. KERROKSEN IKKUNAT POHJOISEEN, ITÄÄN JA ETELÄÄN: Kaksinkertaiset (kaksikarmiset) ikkunat. Sisäänpäin aukeavat puitteet; ulkopuitteet terästä, ulos näkyvät osat päällystetty messinkilistoin, lasilistat mahdollisesti tiikkiä, muutamissa alasarjoissa tippapellit kuparia. Kokoushuoneen (103) ikkunoissa itään ulkopuitteiden sijasta (kiinteät) kaksinkertaiset eristyslasiruudut, lasilistat todennäköisesti tummaksi eloksoitua alumiinia. Karmit terästä, ulos näkyvät osat päällystetty messinkilistoin, pystyjakokarmien alapäissä puolipyörölistat pituussuunnassa halkaistua messinkitankoa; karmien välit päällystetty koveriksi ”negatiiviseksi pilareiksi” taivutetulla messinkilevyllä, alapäässä puolipyörölistat pituussuunnassa halkaistua messinkitankoa. Vesipellit kuparia, itäjulkisivun 1. kerroksen ikkunoissa kuparilevystä taivutetut tippalistat.^{77 78} KOKOUSHUONEEN (103) IKKUNA POHJOISEEN: Kaksinkertainen (kaksikarminen) ikkuna. Sisäänpäin aukeavat puitteet; tuuletusulkopuite terästä, ulos näkyvät osat päällystetty messinkilistoin, lasilistat mahdollisesti tiikkiä. Ulkopuitteen sijasta (kiinteä) kaksinkertainen eristyslasiruutu, lasilistat todennäköisesti tummaksi eloksoitua alumiinia. Karmi terästä, ulos näkyvät osat päällystetty messinkilistoin.⁷⁹ Vesipelti kuparia. TOIMISTOHUONEEN (225A) IKKUNA POHJOISEEN JA TOIMISTOHUONEIDEN (233B, 234) IKKUNAT ETELÄÄN: Mahdollisesti kaksinkertaiset (kaksikarmiset) ikkunat. Sisäänpäin aukeavat puitteet; ulkopuitteet terästä, ulos näkyvät osat päällystetty messinkilistoin, lasilistat mahdollisesti tammea, alasarjoissa tippapellit kuparia. Karmit terästä, ulos näkyvät osat päällystetty messinkilistoin, pystyjakokarmi mahdollisesti kuparilistalla.⁸⁰ Vesipellit kuparia. III LOHKON 1. KERROKSEN IKKUNOIDEN VÄLiset UMPIOsAT: Päällystetty pystysuuntaisin messinkilevyin (leveys 8, avosaummat, alla saumojen kohdilla messinkipellit).⁸¹ SÄLEIKÖT III LOHKON 1. KERROKSEN IKKUNOISSA POHJOISEEN, ITÄÄN JA ETELÄÄN: Pystysäleet (välit 21,5) lattamessinkiiä, yhdistetty toisiinsa ylä- ja alapäistä sekä keskeltä messinkitangoin (kiinnitetty ikkunoiden karmeihin/ikkunanauhojen umpiosiin lattamessingistä taivutetuin konsolein).⁸²

⁷² Väri mahdollisesti alkuperäinen, vaikka ei ilmene piirustuksista (vrt. portaaseen A johtava ulko-ovi).

⁷³ Mahdollisesti peräisin työstä 2002B.

⁷⁴ PIIRUSTUKSIA: Työ- ja detaljipiirustuksia 60/2325, 60/2327, 60/2334, 60/2414 (24.3.1954–19.4.1955). AAM.

⁷⁵ Uusittu todennäköisesti töissä 1999C ja 2002B.

⁷⁶ PIIRUSTUKSIA: Detaljipiirustus 60/2414 (29.3.1955). AAM.

⁷⁷ Puitteiden ja karmien listat saattavat olla pronssiakin.

⁷⁸ PIIRUSTUKSIA: Ikkuna- ja oviluettelo sekä työ- ja detaljipiirustuksia 60/2347–2349, 60/2352, 60/2353, 60/2561 (12.2.–7.9.1955). AAM.
Detaljipiirustuksia (4.5.–24.5.1955). AAS.

⁷⁹ Puitejakoa muutettu työssä 1973D.

⁸⁰ Toimistohuoneen (234) ikkunan etelään puitejakoa muutettu työssä 1992A.

⁸¹ PIIRUSTUKSIA: Detaljipiirustus 60/2664 (18.11.1955). AAM.

⁸² PIIRUSTUKSIA: Detaljipiirustus 60/2737 (27.2.1956). AAM.

Konttorirakennuksen julkisivut

	Nykyinen
Ulko-ovet	PORTAASEEN L: Teräsovillevy maalattu tummanruskeaksi, potkupelti RST:tä; saranoiden ovilevyyden kiinnitetyt osat maalattu tummanruskeiksi, karmiin kiinnitetyt osat harmaiksi, vedin tummanruskeaksi maalattua alumiinia, lukko.⁸³ Karmi terästä, maalattu harmaaksi; (kynnys).⁸⁴ Länsipielessä lista L-terästä, maalattu harmaaksi. Koodilukko. POLTTOAINEPIHAN PUOMIT: Tolpat/koneistojen kotelot teräslevyä, maalattu harmaiksi. Puomit vaaleanharmaaksi maalattua alumiiniputkea.⁸⁵ PORTAASEEN E: Pariovi (toinen ovilevy kapeampi) ja ovi. Parioven käyntiovillevyn kehys ja potkupelti mustaksi maalattua terästä; yksinkertainen lasiruutu, lasilistat maalattu mustiksi; parioven ei-käynti- ja oven teräsovillevyt maalattu mustiksi; saranat maalattu mustiksi, lukot kromatuissa peitelevyissä, lisäksi pariovennäkymästä maalattua lattateräksestä taivutettu vedin, jossa tiikkikädensija, ovessa alumiinivedin. Karmit mustaksi maalattua terästä; kynnykset terästä. Ovien välissä umpiosa; peitelevy mustaksi maalattua terästä. Ovipuhelin. 2 koodilukkoa.⁸⁶ AJOVÄYLÄN PORTIT MESSENIUKSEN- JA MINNA CANTHIN KATUJEN PUOLEISISSA LUISKISSA: 2 ajo-neuvopariporttia, henkilöpariportti ja aita. Porttilevyjen ja aidan yläosien vaakapienet ja pystysäleet lattaterästä, alaosien kehykset neliöteräsputkea, "potkupellit" terästä, teräsovat maalattu ruskeiksi; porttilevyjen ei-saranasyrjissä suojukset mustaa kumia; saranat maalattu ruskeiksi. Tolpat (korkeus 215) ruskeaksi maalattua teräsputkea ja -lattiaa. Koodilukot, lisäksi Messeniuksenkadun puoleisen luiskan portissa ovipuhelin. Eteläisivuilla tolppien ja (ulko)seinien väleissä pystysäleet lattaterästä (kiinnitetty lattateräksin tolppiin ja seiniin); teräsovat maalattu ruskeiksi.⁸⁷ "HENKILÖKUNNAN KADULLE": 3 pariovea. Ovillevyjen kehykset terästä, päällystetty ulkopuolelta pronssilistoin, sisäpuolelta tammilistoin, ulkopuolella potkupellit pronssia, sisäpuolella "jalkalistat" messinkiä,⁸⁸ yksinkertaiset lasiruudut, lasilistat mahdollisesti tiikkiä; saranat messinkiä, Rautatalo-vetimet (käyntiovillevyissä ulkopuolella 2, sisäpuolella 1), lisäksi pohjoisemmissa ovissa lukot ulkopuolella messinkiä (sisäpuolelta kromatut), salpojen lukot messinkiä, oven-sulkimet maalattu messinginvärisiksi, eteläisimmässä ovessa lukko messinkiä sisäpuolella messinkipeitelevyissä (suojus vihreää muovia), sähkölukko, ovensuljin messinginvärisiksi eloksoitua alumiinia.⁸⁹ Karmi terästä, päällystetty ulkopuolelta pronssilistoin, sisäpuolelta varjorullisin tammilistoin; kynnykset harmaaksi maalattua terästä.⁹⁰ Ovikello ja koodilukko. Ovien yllä kiinteät ikkunat samassa karmissa; kaksinkertaiset eristyslasiruudut, lasilistat tammea. Listat kuparipeltiä.⁹¹ PORTAASEEN A: Teräsovillevy maalattu harmaaksi,⁹² saranat maalattu harmaiksi, vedin alumiinia, lukko kromatussa peitelevyissä. Karmi terästä, maalattu harmaaksi; kynnys terästä, maalattu harmaaksi.

⁸³ Ovillevy todennäköisesti uusittu työssä 1994c.

⁸⁴ Väri mahdollisesti alkuperäinen, vaikka ei ilmene piirustuksista (vrt. valokuva).

VALOKUVIA: Havas AAA100678 (noin 1957). AAM.

⁸⁵ Peräisin työstä 2003A.

⁸⁶ PIIRUSTUKSIA: Detaljipiirustus 60/2747 (26.2.1956). AAM.

⁸⁷ Peräisin työstä 2003A.

⁸⁸ Todennäköisesti alkuperäisiä, vaikka eivät ilmene piirustuksista (vrt. pääsisäänkäynnin tuulikaapin (132) ovien "jalkalistat").

⁸⁹ Inventointihetkellä vain eteläisin ulko-ovi käytössä.

⁹⁰ Kynnykset (todennäköisesti myös sivu- ja pystyvälikarmien sekä ovillevyjen alaosat) uusittu/korjattu työssä 1994A.

⁹¹ Lasiruudut, lasituslistat ja listat uusittu todennäköisesti työssä 1995B.

⁹² PIIRUSTUKSIA: Työpiirustus 60/2996 (22.2.1955). AAM.

⁹³ Väri mahdollisesti alkuperäinen, vaikka ei ilmene piirustuksista (vrt. valokuva).

VALOKUVIA: Havas AAA100781 (noin 1957). AAM.

Konttorirakennuksen julkisivut

	Nykyinen
Ulko-ovet (jatkoa)	PÄÄSISÄÄNKÄYNTI: 1+3 ovea. Laakaovilevyt päällystetty messinkilevyllä, vetimien kohdilla pystysuuntaiset kohoumat messinkiä; saranat messinkiä, vetimet pronssia (ulkopuolella "sadesuojuskin"), ovensulkimet pronssia, lisäksi kolmessa pohjoisimmassa ovesa lukot messinkiä, eteläisimmässä ovesa lukko messinkipeitelevyssä, lukko messinkiä, sähkölukko. ⁹⁴ Karmi messinkilevyllä päällystettyä terästä; kynnykset messinkilevyllä päällystettyä terästä. Ovien yllä, väleissä ja sivuilla samassa karmissa kiinteät ikkunat; pienet, yksinkertaiset lasiruudut, lasilistat messinkiä. ⁹⁵ Eteläisimmän oven pohjoissivulla 2 alimman ruudun sijalla messinkilevyt, joista ylemmässä postiluukku. ⁹⁶ Nimitaulu pronssia. Eteläisivulla umpiosa päällystetty messinkilevyllä. Koodilukko. ⁹⁷ KÄYTÄVÄÄN (256): Teräsovi levyt päällystetty ulkopuolelta kuparipellillä, sisäpuolelta maalattu valkoiseksi; saranat maalattu valkoiseksi, lankavetimet ulkopuolella messinkiä, sisäpuolella kromattu, sähkölukko, ovensuljin. Karmi terästä, maalattu ulkopuolelta ruskeaksi, sisäpuolelta valkoiseksi; kynnykset ruskeaksi maalattua terästä. Oven yllä ja osin sivuilla (ikkunanauhan korkeudelta) ulkopuolelta poimutulla kuparipellillä, sisäpuolelta valkoiseksi maalattua teräspellillä päällystetty umpipinta. ⁹⁸
Valaisimet	6 PÄÄSISÄÄNKÄYNNIN VALAISINTA: Asennettu pääsisäänkäynnin katoksen alle; varjostimet kuparia. ⁹⁹ VALONHEITIN: Asennettu käytävään (256) johtavan ulko-oven sivulle. 6 PYÖREÄÄ VALAISINTA: Upotettu "henkilökunnan kadun" sisäänkäynnin katoksen alapintaan. ¹⁰⁰ 4 KATUNUMEROVALAISINTA: Asennettu III lohkon kaakkoiskulmaan, ajoväylän Minna Canthin kadun puoleisen luiskan sivulle, portaaseen L johtavan oven ylle ja portaaseen E johtavien ovien sivulle.
LVI	ILMANVAIHTOSÄLEIKKÖ PORRAS-, ILMANVAIHTOKUILU- JA SAVUPIIPPUTORNIN ITÄSIVULLA: Kuparilevystä taivutetut vaakasäleet (kiinnitetty pystysuuntaisiin lattakupareihin ja vaakasuuntaisiin kupariputkiin; aukossa pronssiverkko). Aukon kehys L-kuparia. ¹⁰¹ ILMANVAIHTOSÄLEIKKÖ PORRAS-, ILMANVAIHTOKUILU- JA SAVUPIIPPUTORNIN ITÄSIVUN YLÄOSASSA: Vaakasäleet kuparilevyä. ¹⁰² Sokkeleissa ja julkisivuissa ajoväylän sivuilla ilmanvaihtosäleiköitä harmaaksi maalattusta L- ja lattateräksestä. I, II ja III lohkojen ilmastointikonehuoneiden julkisivuissa ilmanvaihtosäleiköitä kuparista. ¹⁰³ L, II ja III lohkojen ilmastointikonehuoneiden katoilla uudehkoja kojeita, putkia yms.
S	Polttoainepihalla autojen lämmityspistokkeita. Valvontakameroita yms.

Inventointipäivämäärät 29.9., 3.10. ja 19.10.2005

⁹⁴ Inventointihetkellä vain eteläisin ulko-ovi käytössä.

⁹⁵ Sivu- ja pystyvälikarmien alaosat korjattu (vrt. "henkilökunnan kadulle" (100) johtavat ulko-ovet).

⁹⁶ Detaljipiirustuksen 60/2774 mukaan messinkilevy vain alimman ruudun paikalla.

⁹⁷ PIIRUSTUKSIA: Työ- ja detaljipiirustuksia 60/2582, 60/2583, 60/2587, 60/2588, 60/2774, 60/2784, 60/2837, 60/2838, 60/2845, 60/2847, 60/2853 (14.9.1955–2.12.1957). AAM.

⁹⁸ Peräisin työstä 1996A.

⁹⁹ Valaisimet korjattu vuonna 2005 (vrt. valokuva).

PIIRUSTUKSIA: Työ- ja detaljipiirustuksia 60/2850, 60/2852 (29.5.1957). AAM.

VALOKUVIA: Holma AV2166 (2002). AAM.

¹⁰⁰ Todennäköisesti peräisin työstä 1995B.

¹⁰¹ PIIRUSTUKSIA: Työ- ja detaljipiirustuksia 60/2418, 60/2424 (30.3.–7.6.1955). AAM.

¹⁰² Peräisin työstä 1974C.

¹⁰³ PIIRUSTUKSIA: Detaljipiirustus 60/2473 (25.5.1955). AAM.

Konttorirakennuksen julkisivut

II lohkon itäpääty.

III lohkon pohjoispääty.

III lohkon itäsiivu.

Konttorirakennuksen julkisivut

Pääsisäänkäynti.

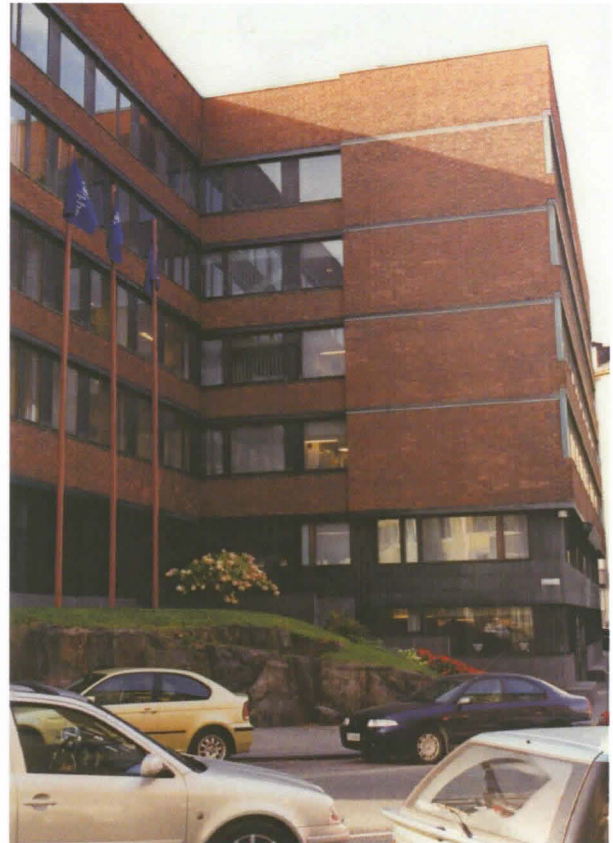

III lohkon 2. kerroksen ikkunoiden ja pääsisäänkäynnin katoksen yksityiskohtia.

Konttorirakennuksen julkisivut

III lohkon itäsivu.

III lohkon eteläpääty.

III lohkon eteläpääty.

III lohkon 2. kerroksen rintamuurin yksityiskohtia.

Konttorirakennuksen julkisivut

IV lohkon eteläpääty.

Pylväikön muurit.

Konttorirakennuksen julkisivut

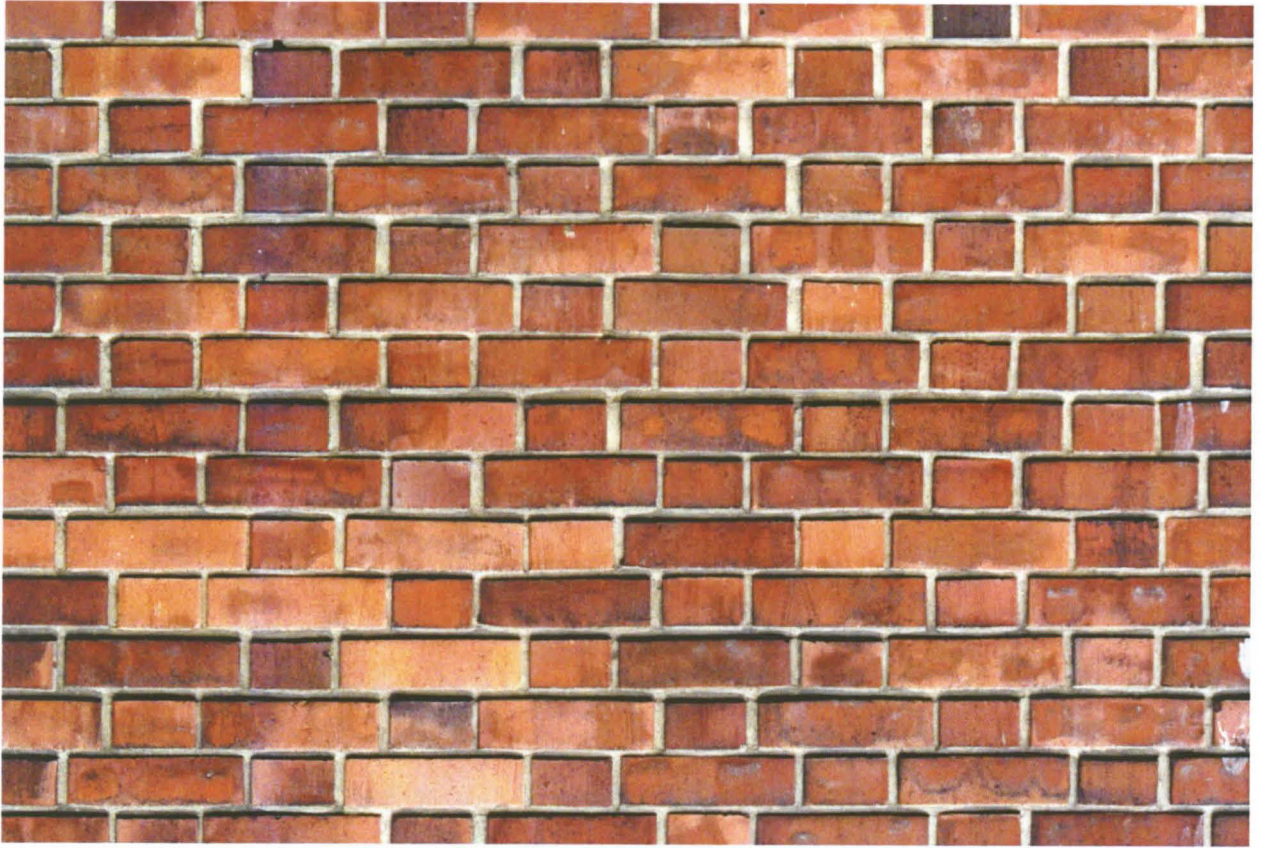

IV lohkon länsisivu.

II lohkon eteläisivu.

Konttorirakennuksen julkisivut

Julkisivumuurausten yksityiskohtia (III lohkon eteläpääty).

Konttorirakennuksen julkisivut

Ikkunanauhan yksityiskohtia (II lohkon länsipääty).

I lohkon länsisivu.

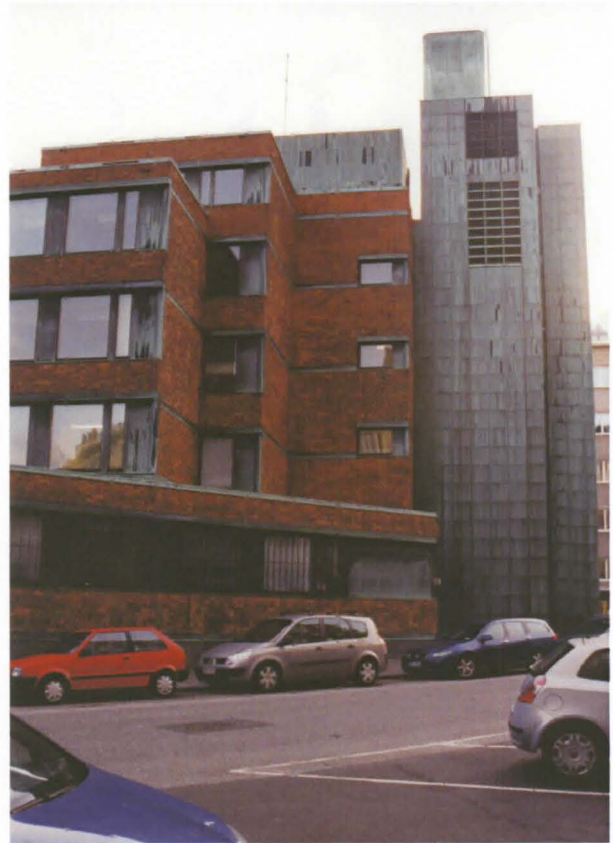

2. kerroksen asunnon "ranskalaiset puitteet".

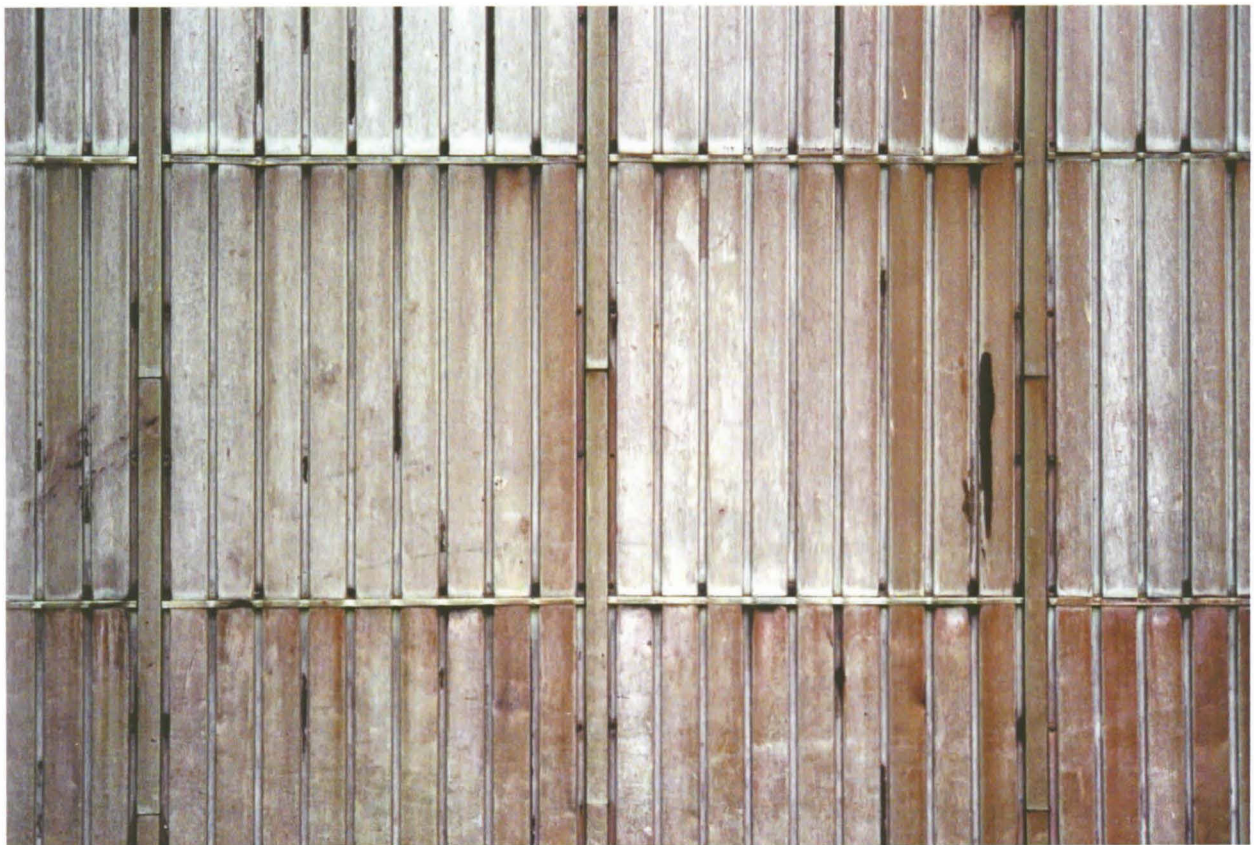
Konttorirakennuksen julkisivut

I lohkon pohjoispääty.

I lohkon itäsivu.

Porras-, ilmanvaihto- ja savupiipputornin kuparipäällysteen yksityiskohtia.

Konttorirakennuksen julkisivut

I lohkon koillissivu ja II lohkon pohjoissivu.

“Henkilökunnan kadun” (100) sisäänkäynti.

Kirjastopaviljongin julkisivut

	Nykyinen
Sokkelit ja julkisivut	Päällystetty tummanharmain, pinnoiltaan hienoiksi hakatuin graniittilaatoin (pohjois- ja eteläpäädyissä 160×45, länsisivulla 180×45), länsijulkisivun ylimmässä laattarivissä pyöreät aukot joka kolmannen pystysauman kohdalla. ^{104 105} Länsijulkisivulla ylhäältä lukien 3., 6. ja 8. vaaka-saumassa kuparinauloja ja -ruuveja, joissa jäänteitä kuparilangoista. ¹⁰⁶
Räystäät	Tippanokalliset räystääslatat taivutettu kuparilevystä.
LVI	Paloposti eteläjulkisivulla. 5 VEDENHEITTÄJÄÄ LÄNSIJULKISIVULLA: Pronssia (pallokalotin muotoiset). ¹⁰⁷ ILMANVAIHTOSÄLEIKKÖ POHJOISPÄÄDYSSÄ: Pystysäleet ja koverapäiset välikapulat suorakaide-messinkiputkea. ¹⁰⁸

Inventointipäivämäärä 29.9.2005

¹⁰⁴ Mahdollisesti alkuperäiset, vaikka eivät ilmene piirustuksista.

¹⁰⁵ PIIRUSTUKSIA: Työ- ja detaljipiirustuksia 60/2161, 60/2162 (24.3.–5.7.1954). AAM.

¹⁰⁶ Todennäköisesti köynnöskasveja varten.

¹⁰⁷ PIIRUSTUKSIA: Työ- ja detaljipiirustuksia 60/2776, 60/2786 (12.6.–15.6.1956). AAM.

¹⁰⁸ PIIRUSTUKSIA: Detaljipiirustus 60/2722 (3.2.1956). AAM.

Kirjastopaviljongin julkisivut

Pohjoispääty.

Länsisivu.

Ruokasalipaviljongin julkisivut

	Nykyinen
Ulkotasot	RUOKASALIIN (280) JOHTAVIEN ULKO-OVIEN PORRASKIVET: Tummanharmaat, pinnoiltaan hienoiksi hakatut graniittilaatat (90×95). ¹⁰⁹ HUOLTOSISÄÄNKÄYNNIN AJOLUISKA: Asfaltoitu, huoltosisäännön edustalla pinnoiltaan karkeiksi hakatut, tummanharmaat graniittilaatat (60×60). Luiskan itäisivulla vesikouru betonia. ¹¹⁰
Ulkomuurit	MUURIT HUOLTOSISÄÄNKÄYNNIN AJOLUISKAN SIVUILLA: Päälystetty tummanharmain, pinnoiltaan hienoiksi hakatuin graniittilaatoin (150×45); yläsyryissä ja päädyissä massiivikivet (paksuus 30). Idänpuoleisessa muurissa syvennys. ^{111 112}
Sokkelit ja julkisivut	Päälystetty tummanharmain, pinnoiltaan hienoiksi hakatuin graniittilaatoin (pohjois- ja eteläpäädyissä 180, itä- ja länsisivuilla 185×45) (1. kerroksen ikkunoiden ja huoltosisäännön ulko-oven pielinä paksummat graniittilaatat). Pohjois- ja eteläjulkisivuissa toiseksi ylimmässä laattarivissä suorakaiteenmuotoiset aukot (30×10), joiden pielet kuparipellitetyt. ¹¹³ Pohjoisjulkisivun alimman laattarivin itäisin laatta vaaleanharmaata graniittia. Huoltosisäännön ulko-oven sisemmät pielet päälystetty harmaiksi ¹¹⁴ maalatuin L-teräksin ja teräslevyin. Toimistohuoneen (116) ikkunan pielet kuparipellitetyt. ^{115 116} RUOKASALIN (280) IKKUNASEINÄ ITÄÄN: Sokkeli/rintamuuri päälystetty kuparilevyin (70×35). Yllä kuparitippapelti. ¹¹⁷ Otsapinta päälystetty kuparilevyin (15×otsapinnan korkeus), joihin kuhunkin pakotettu 6 vaakasuuntaista syvennystä. ^{118 119} ESIINTYMISLAVAULOKE LÄNSIJULKISIVULLA: Päälystetty poimutetulla kuparipellitillä (85×70). Pystysaumoissa kuparipellitillä päälystetyt listat, vaakasaumoissa tippapellit kuparia. Ulokkeen alapinta kuparipellitetty (levyjen leveys 67). ¹²⁰ ILMASTOINTI- JA HISSIKONEHUONE: Päälystetty poimutetulla kuparipellitillä. ¹²¹
Räystäät	Tippanokalliset räystäslisat taivutettu kuparilevystä.

¹⁰⁹ PIIRUSTUKSIA: Työpiirustus 60/2528 (15.7.1955). AAM.

¹¹⁰ PIIRUSTUKSIA: Työpiirustus 60/2777 (13.6.1956). AAM.

¹¹¹ Rikkalaatikka varten.

¹¹² PIIRUSTUKSIA: Detaljipiirustuksia 60/2778, 60/2779, 60/2780 (18.6.–5.7.1956). AAM.

¹¹³ Valokuvien mukaan alkuperäisiä.

VALOKUVIA: Havas AAA100958, AAA100961 (noin 1957). AAM.

¹¹⁴ Väri mahdollisesti alkuperäinen, vaikka ei ilmene piirustuksista (vrt. valokuva).

VALOKUVIA: Havas AAA100950 (noin 1957). AAM.

¹¹⁵ Peräisin työstä 1998A.

¹¹⁶ PIIRUSTUKSIA: Työ- ja detaljipiirustuksia 60/2162, 60/2219, 60/2248, 60/2250, 60/2252, 60/2253, 60/2414 (24.3.1954–21.10.1955). AAM.

¹¹⁷ Mahdollisesti uusittu pääpiirteissään alkuperäistä vastaaviksi työssä 1990A. Yksityiskohdat eivät ilmene työpiirustuksista 60/2248, 60/2345.

¹¹⁸ Todennäköisesti alkuperäiset, vaikka yksityiskohdat eivät ilmene työpiirustuksista 60/2248, 60/2345.

¹¹⁹ PIIRUSTUKSIA: Työpiirustuksia 60/2248, 60/2345 (24.3.1954–15.3.1956). AAM.

¹²⁰ PIIRUSTUKSIA: Työ- ja detaljipiirustuksia 60/2382, 60/2446 (28.2.–3.5.1955). AAM.

¹²¹ PIIRUSTUKSIA: Työ- ja detaljipiirustus 60/2382 (28.2.1955). AAM.

Ruokasalipaviljongin julkisivut

	Nykyinen
Ikkunat	TOIMISTOHUONEIDEN (113A, 113B, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120) IKKUNAT LÄNTEEN: Yksinkertaiset (eristyslasit kolminkertaiset), kiinteät ikkunat. Karmit terästä, maalattu ulkopuolelta harmaiksi, sisäpuolelta valkoiseksi, lasituslistat valkoiseksi maalattua terästä. Karmivälit huoneiden välisten seinien kohdilla pellitetty, maalattu harmaiksi.¹²² Vesipellit kuparia. TOIMISTOHUONEEN (116) IKKUNA LÄNTEEN: Yksinkertainen (eristyslasit kolminkertainen), kiinteä ikkuna. Karmi terästä, maalattu ulkopuolelta harmaaksi, sisäpuolelta valkoiseksi, lasilistat valkoiseksi maalattua terästä. Piletit päällystetty harmaaksi maalattua teräspellillä. Vesipelti kuparia.¹²³ "HENKILÖKUNNAN KADUN" (130) IKKUNA LÄNTEEN: Kaksinkertainen (kaksikarminen), puoliksi kiinteä ikkuna. Ulompi karmi terästä, ulos näkyvät osat maalattu harmaiksi, sisälle näkyvät osat valkoiseksi, lasilistat tammea. Vesipelti kuparia.¹²⁴ RUOKASALIN (280) IKKUNASEINÄ ITÄÄN: Kiinteät ikkunat. Kolminkertaiset eristyslasit, lasilistat messinkiä. Karmit terästä, ulos näkyvät osat päällystetty messinkilistoin (jotka toimivat samalla lasilistoina), sisälle näkyvät osat messinkilevyin (sivusyrjät) ja tammilistoin (sisäsyrrät).¹²⁵ Useimpien pystykarmien¹²⁶ kohdilla köynnöskasveja varten valkoiseksi maalatut terästangot (kiinnitys ikkunaseinän runkoon messinkikonsolein), joiden taivutettuihin yläpäihin otsapinnan alareunan korkeudelle kiinnitetty rei'itetty lattamessinkinauha.¹²⁷
Ulko-ovet	RUOKASALIN (280) JOHTAVAT ULKO-OVET: 3+1+1+1 ovea. Ovi- ja kehykset messinkilistoin päällystettyä terästä, potkupellit messinkiä; kaksinkertaiset eristyslasiruudut, lasilistat messinkiä; saranat messinkisuojuksin, sisäpuolella Rautatalo-vetimet, lukot messinkiä, salvat maalattu messinginvärisiksi, ovensulkimet messinginväriseksi eloksoitua alumiinia, lisäksi kolmen ulko-oven ryhmän eteläisimmässä ovessa ulkopuolella Rautatalo-vedin.¹²⁸ Karmit messinkilistoin päällystettyä terästä; kynnykset messinkilistoin päällystettyä terästä. Ovien yllä samoissa karmeissa kiinteät, kaksinkertaiset eristyslasiruudut, lasilistat messinkiä.¹²⁹ HUOLTOSISÄÄNKÄYNTI: Taittuva (viisitaiteinen) nosto-ovi, ovilevyharmaata muovia; kädensija mustaa muovia; "ovi ovessa" harmaata muovia, reunalistat alumiinia; lukko, peitekilpi kromattu; aukon reunalistat alumiinia. Karmi harmaaksi maalattua terästä; kynnyksen harmaaksi maalattua terästä. Yläkarmin ja yläpielen välissä harmaaksi maalattu teräspelti. Listat L-alumiinia. Valokennot, koodilukko, summeri ja avauspainike. Liuku-ura¹³⁰ (osin täytetty betonilla) ja lastaus-tilan lattian uloin laattarivi (sintratut, tiilenpunaiset laatat 15x15) jääneet nosto-oven ulkopuolelle.
Valaisimet	6 SISÄÄNKÄYNTIVALAISINTA: Asennettu ruokasalin ulko-ovien ylle; varjostimet kuparia.¹³¹ VALONHEITIN: Asennettu ruokasaliin (280) johtavan kolmen ulko-oven ryhmän sivulle. KATUNUMEROVALO: Asennettu lounaiskulmaan.
LVI	Paloposti itäjulkisivulla ja eteläjulkisivulla. Pohjois- ja länsijulkisivuilla ilmanvaihtosäleiköitä harmaaksi¹³² maalattua L- ja lattateräksestä.¹³³ Katolla sekä ilmastointi- ja hissikonehuoneen julkisivuissa ilmanvaihtosäleiköitä kuparista.¹³⁴

Inventointipäivämäärät 29.9. ja 1.10.2005

¹²² Uusittu työssä 1998A.

¹²³ Peräisin työstä 1998A.

¹²⁴ PIIRUSTUKSIA: Työpiirustuksia 60/2325, 60/2326, 60/2334 (24.3.1954–19.4.1955). AAM.

¹²⁵ Uusittu työssä 1990A.

¹²⁶ Valokuvan mukaan tangot kaikkien pystykarmien kohdalla; osa hävinnyt mahdollisesti työssä 1990A.

VALOKUVIA: Havas AAA100986 (noin 1957). AAM.

¹²⁷ Todennäköisesti köynnöskasveja varten.

PIIRUSTUKSIA: Työ- ja detaljipiirustuksia 60/2345, 60/2346 (12.2.1955–15.3.1956). AAM.

¹²⁸ Valokuvan mukaan alun perin ulko-ovissa ulkopuolella 2 Rautatalo-vedintä, sisäpuolella todennäköisesti 1 (vrt. ulko-ovet "henkilökunnan kadulle" (100)).

VALOKUVIA: Havas AAA100986 (noin 1957). AAM.

¹²⁹ Uusittu työssä 1990A.

¹³⁰ Jääne liukuovesta.

¹³¹ PIIRUSTUKSIA: Detaljipiirustus 60/2770 (14.5.1956). AAM.

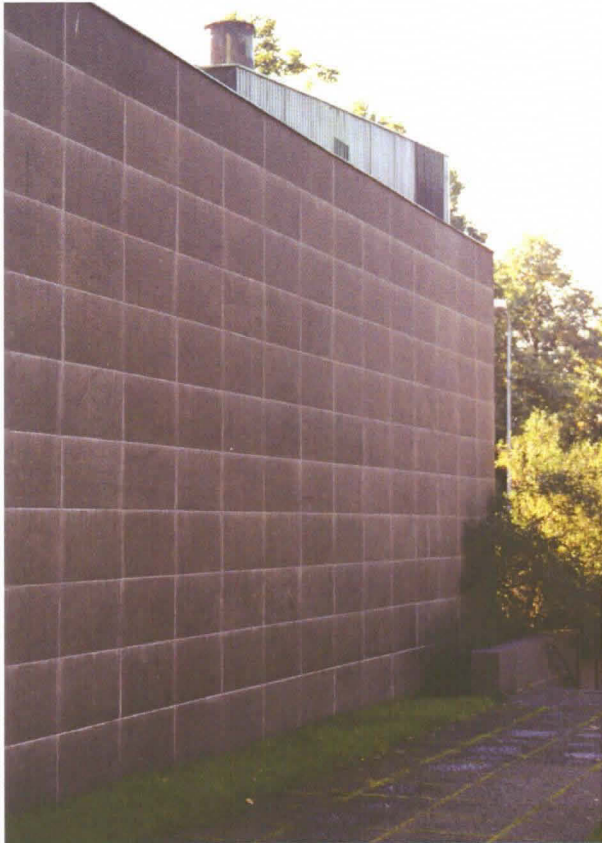
¹³² Väri mahdollisesti alkuperäinen, vaikka ei ilmene piirustuksista (vrt. valokuva).

VALOKUVIA: Havas AAA103512 (noin 1957). AAM.

¹³³ PIIRUSTUKSIA: Työpiirustus 60/2292 (24.3./25.11.1954). AAM.

¹³⁴ PIIRUSTUKSIA: Detaljipiirustus 60/2595, 60/2608 (4.10.1955). AAM.

Ruokasalipaviljongin julkisivut

Pohjoispääty.

Ruokasaliin (280) johtava ulko-ovi.

Itäsivu.

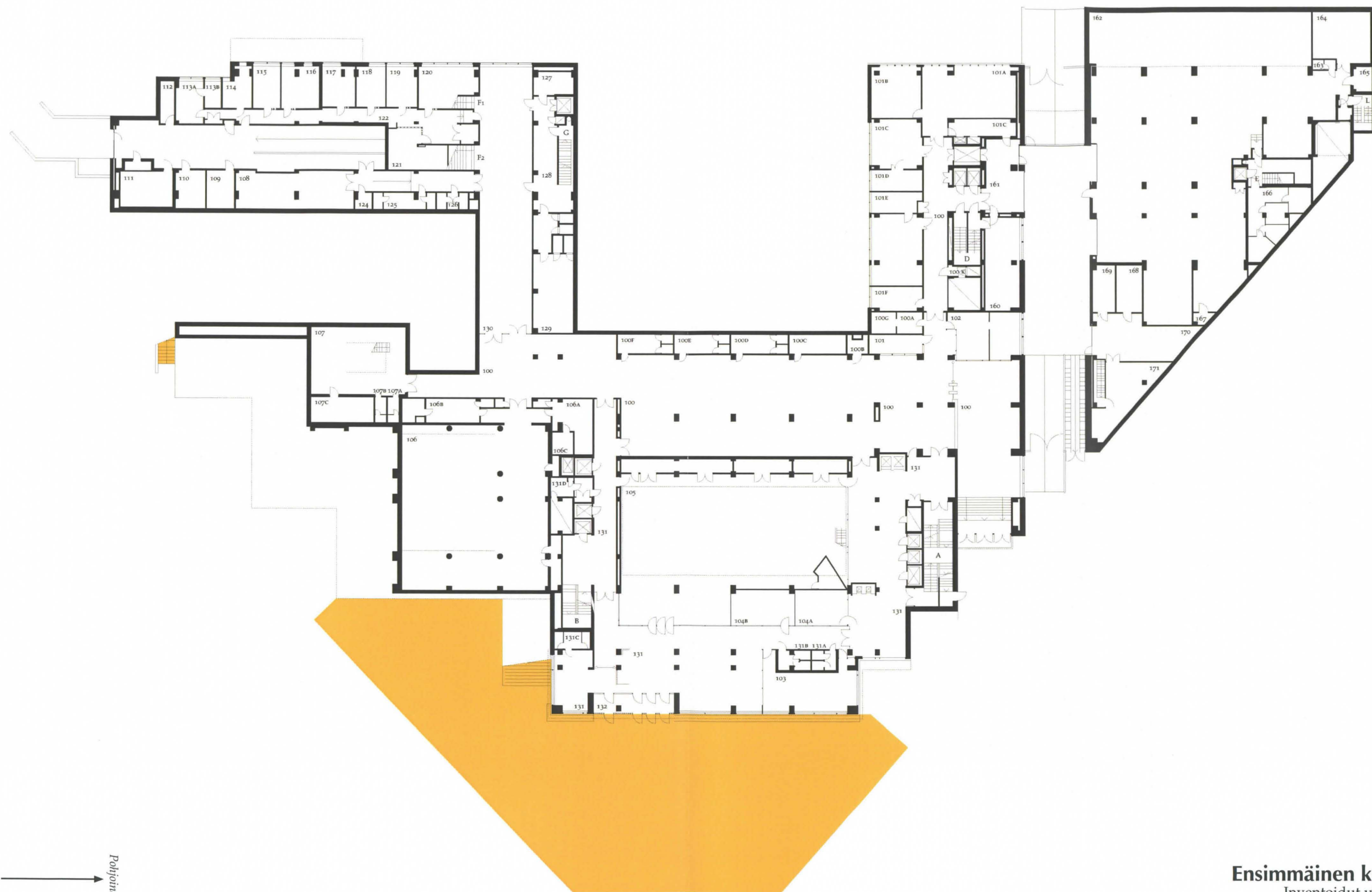
Ruokasalipaviljongin julkisivut

Eteläpääty. Huoltosisäänkäynti.

Länsisivu. Esiintymislavauloke.

Ensimmäinen kerros
Inventoidut ulkotilat

Etuaukio

	Nykyinen
Käyttötarkoitus	Etuaukio.
Maanpinta	Karkeaksi hakatut graniittilaatat (59×59). Nurmikenttä IV lohkon eteläpuolella.
Portaat	PYLVÄIKKÖÖN: Kesikarkeasti hakattu graniittilohkareporras. KAIDE: Eteläsivulla graniittilohkareista rakennettu kaide (lohkareet 53 × 180 × 30). Käsijohde pronssiputkea (kiinnitetty III lohkon eteläpäätyyn). ¹³⁵
Istutukset	Nurmea, lehmuksia, ruusupensas, hortensia. Yksivuotisia kukkia (ahkeraliisoja).
Valaisimet	Katuvalaisin.
Varusteet	3 LIPPUTANKOA: Uritetut, maalattu punaruskeiksi. ^{136 137}

Inventointipäivämäärä 29.9.2005

¹³⁵ PIIRUSTUKSIA: Työ- ja detaljipiirustuksia 60/2490, 60/2545 (10.8.–24.9.1956). AAM.

¹³⁶ Todennäköisesti alkuperäisiä, vaikka eivät täysin vastaa piirustusta 60/2768. AAM.

¹³⁷ PIIRUSTUKSIA: Työpiirustus 60/2768 (9.5.1956). AAM.

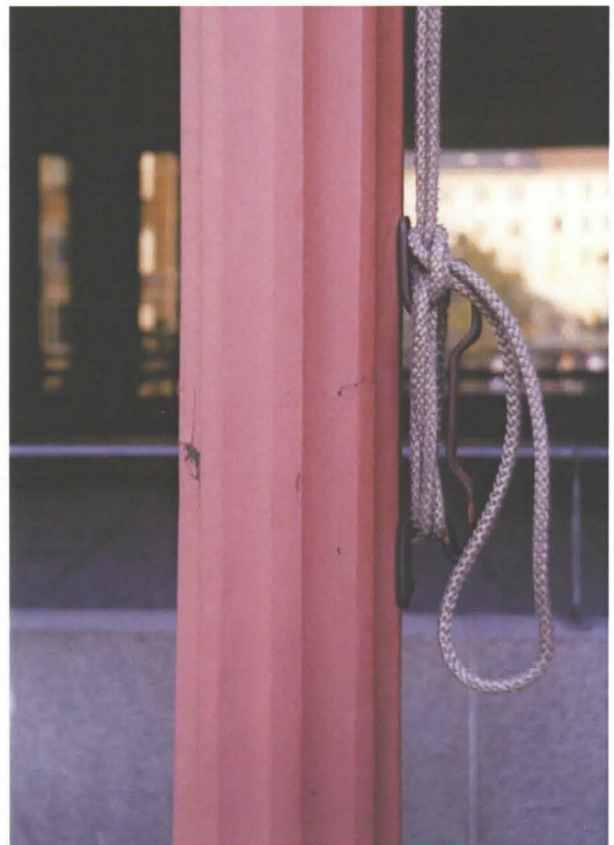
Näkymä pohjoiseen.

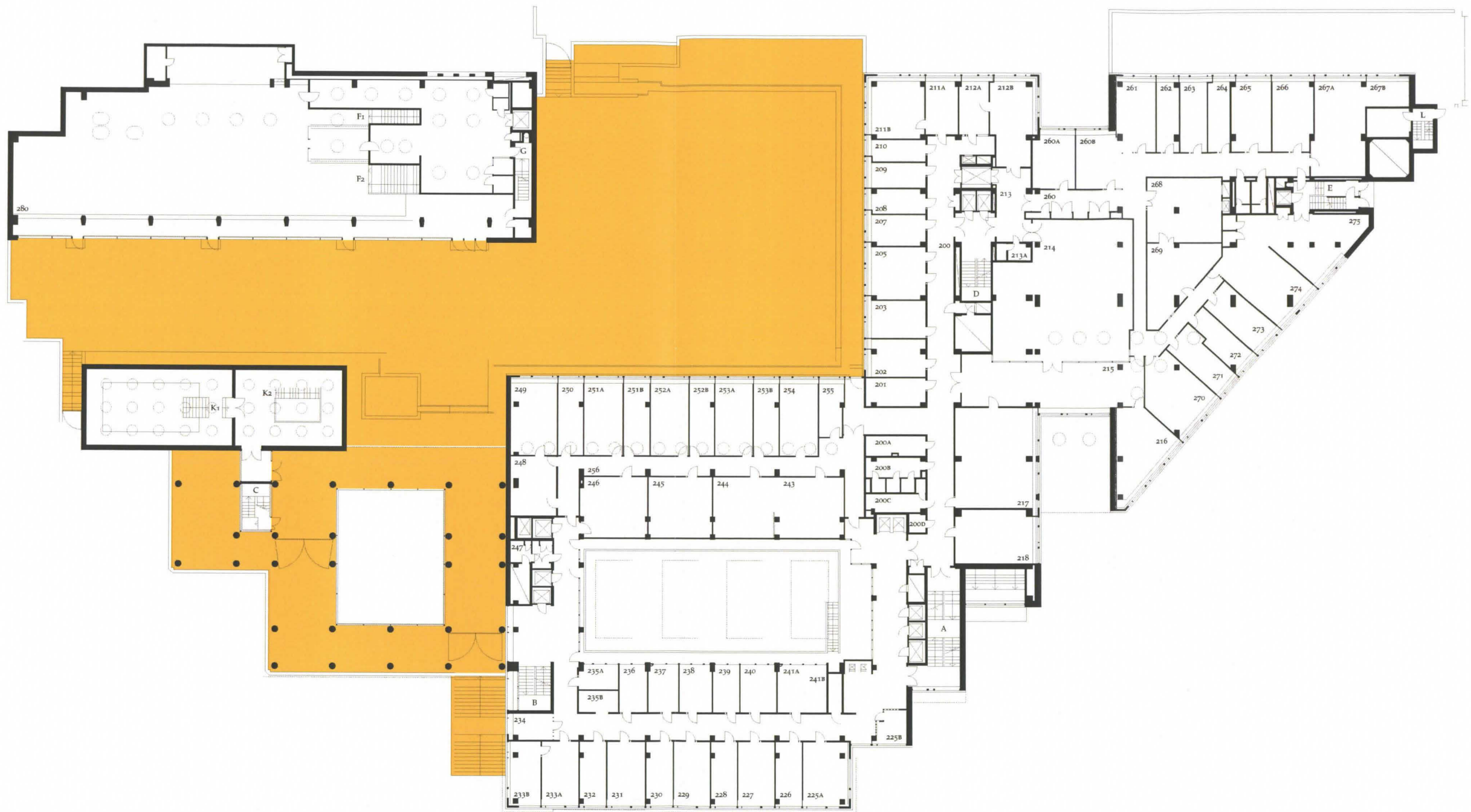
Näkymä pohjoiseen.

Näkymä etelään/länteen. Porras pylväikköön.

Lipputangon yksityiskohtia.

Pohjoinen
↑

Toinen kerros
Inventoidut ulkotilat

	Nykyinen
Käyttötarkoitus	Pylväikkö. ¹³⁸
Lattia, jalkalistat	Karkeasti hakatut graniittilaatat (59×59). ¹³⁹
Muurit	Reunamuuri keskikarkeasti hakattua graniittia (lohkareet 63×156×30). Päällä pronssinen putki-kaide (korkeus 43). Muurin sisäpuolella betoninen vesikouru. ¹⁴⁰
Katto	KATTOVERHOUS: Valkoisiksi maalatut, rei'itetyt peltikasetit messinkilistoin. Reunat kuparipellitetyt. ¹⁴¹
Pylväät	Profiloidulla kuparipellillä verhottuja pylväitä. Alaosa sileä 18,5 korkeudelle. ¹⁴²
Seinät	III LOHKON ETELÄPÄÄTY: Puhtaaksimuurattua punatiiltä puolalaisella limityksellä. Hienoksi hakattu graniittisokkeli, jonka yläpuolella kuparipellititys (korkeus 21). VOIMISTELUSALIN SEKÄ KIRJASTON TUULIKAAPIN JA PORTAAN C VASTAISET SEINÄT: Sokkelit/rintamuurit päällystetty kuparipellillä. ¹⁴³ KIRJASTON VASTAINEN SEINÄ: Päällystetty hienoksi hakatuilla graniittilaatoilla (44,5×172,5). ¹⁴⁴
Ikkunat	III LOHKON KÄYTVÄÄN 256: Kaksinkertaiset (kaksikarmiset) ikkunat. Sisäänpäin aukeavat puitteet; ulkopuitteet terästä, ulos näkyvät osat päällystetty messinkilistoin, lasilistat mahdollisesti tiikkiä. Karmit terästä, ulos näkyvät osat päällystetty messinkilistoin, pystyjakokarmien alapäässä puolipyörölistat pituussuunnassa halkaistua messinkitankoa; karmien välit päällystetty koveriksi "negatiiviseksi pilareiksi" taivutetulla messinkilevyllä, alapäässä puolipyörölistat pituussuunnassa halkaistua messinkitankoa. ¹⁴⁵ Vesipellit kuparia. ¹⁴⁶ VOIMISTELUSALIIN: Kaksinkertaiset (kaksikarmiset) ikkunat. Ulommat lasiruudut kiinteät, lasilistat tammea. ¹⁴⁷ Karmit terästä, ulos näkyvät osat päällystetty messinkilistoin. ¹⁴⁸ Edessä kaide pronssiputkea (korkeus 78). ¹⁴⁹ KIRJASTON TUULIKAAPPIIN JA PORTAASEEN C: Yksinkertaiset kiinteät lasiruudut, lasilistat tammea. ¹⁵⁰ Karmit terästä, ulos näkyvät osat päällystetty messinkilistoin. ¹⁵¹ Kirjaston tuulikaapin pohjois-ikkunan ylemmässä ruudussa avattava puite. ¹⁵²

¹³⁸ Osin suljettu yleisöltä.

¹³⁹ PIIRUSTUKSIA: Työ- ja detaljipiirustuksia 60/2462 (20.5.1955). AAM.

¹⁴⁰ PIIRUSTUKSIA: Työ- ja detaljipiirustuksia 60/2251, 60/2360, 60/2757 (10.2.–3.5.1956). AAM.

¹⁴¹ Uusittu pääpiirteissään alkuperäistä vastaavaksi työssä 2000A.

PIIRUSTUKSIA: Työ- ja detaljipiirustus 60/2620 (22.10.1955). AAM.

¹⁴² PIIRUSTUKSIA: Työ- ja detaljipiirustus 60/3013 (s. a.) AAM.

¹⁴³ PIIRUSTUKSIA: Detaljipiirustus 60/2498 (14.6.1955). AAM.

¹⁴⁴ PIIRUSTUKSIA: Työ- ja detaljipiirustuksia 60/2161, 60/2162 (24.3.–5.7.1954). AAM.

¹⁴⁵ Puitteiden ja karmien listat saattavat olla pronssiakin.

¹⁴⁶ PIIRUSTUKSIA: Ikkuna- ja oviluettelo sekä työ- ja detaljipiirustuksia 60/2347–2349, 60/2352, 60/2353, 60/2561 (12.2.–7.9.1955). AAM.

¹⁴⁷ Todennäköisesti alkuperäisiä, vaikka työpiirustuksen 60/2354 mukaan lasilistat pronssia.

¹⁴⁸ Karmien listat saattavat olla pronssiakin.

¹⁴⁹ PIIRUSTUKSIA: Ikkuna- ja oviluettelo sekä työ- ja detaljipiirustuksia 60/2354, 60/2355, 60/2356, 60/2357, 60/2498 (12.2.1955–24.9.1956). AAM.

¹⁵⁰ Todennäköisesti alkuperäisiä, vaikka työpiirustuksen 60/2343 mukaan lasilistat pronssia.

¹⁵¹ Karmien listat saattavat olla pronssiakin.

¹⁵² PIIRUSTUKSIA: Ikkuna- ja oviluettelo sekä työ- ja detaljipiirustuksia 60/2343, 60/2357, 60/2498 (12.2.–14.6.1955). AAM.

	Nykyinen
Ulko-ovet	KIRJASTON TUULIKAAPPIIN: Pariovi. Ovillevyjen kehykset valkoiseksi maalattua terästä, päällystetty ulkopuolelta messinkilistoin, sisäpuolelta tammilistoin; yksinkertaiset lasiruudut, lasilistat tammea, ¹⁵³ potkupellit messinkiä; saranat messinkiä, Rautatalo-vetimet, lukko, vihreäkuorinen hätäavauslukko sekä kromattu peitelevy, alumiininharmaaksi maalattu ovensuljin. Karmi valkoiseksi maalattua terästä, päällystetty ulkopuolelta messinkilistoin, sisäpuolelta tammilistoin, ¹⁵⁴ (kynnys). ¹⁵⁵ PORTAASEEN C: Pariovi (toinen ovilevy kapeampi). Ovillevyjen kehykset (valkoiseksi maalattua) terästä, päällystetty ulkopuolelta messinkilistoin, sisäpuolelta tammilistoin, ei-käyntiovillevyn sivukehyksessä reikä (kilpi messinkiä), potkupellit messinkiä; yksinkertaiset lasiruudut, lasilistat tammea, ¹⁵⁶ ei-käyntiovillevyssä ruudun alaosa umpiosa, peitelevy messinkiä; saranat messinkiä, Rautatalo-vedin, alumiininharmaaksi maalattu ovensuljin, lukko kromatussa peitelevyssä (suojus vihreää muovia). Karmi valkoiseksi maalattua terästä (ikkuna samassa karmissa), päällystetty ulkopuolelta messinkilistoin, sisäpuolelta tammilistoin, ¹⁵⁷ (kynnys). ¹⁵⁸
Portit	VOIMISTELUSALIN JA III LOHKON ETELÄPÄÄDYN VÄLISSÄ SEKÄ KIRJASTON TUULIKAAPIN JA VOIMISTELUSALIN VÄLISSÄ: Kehykset ja pystypienat neliömäistä messinkiprofiilia; saranat messinkiä. ¹⁵⁹
Valaisimet	18 KATTOVALAISINTA: Upotettu kattoverhoukseen; heijastinpinta valkoiseksi maalattu, sisäkkäiset renkaat kuparia, sisäpuolelta valkoisiksi maalatut. ¹⁶⁰
S	Katossa sähköasennuksia. Turvakameroita.

Inventointipäivämäärä 29.9.2005

¹⁵³ Todennäköisesti alkuperäisiä, vaikka työpiirustuksen 60/2343 mukaan lasilistat pronssia.

¹⁵⁴ Ovillevyjen ja karmien listat saattavat olla pronssiakin.

¹⁵⁵ PIIRUSTUKSIA: Ikkuna- ja oviluettelo sekä työ- ja detaljipiirustuksia 60/2343, 60/2357, 60/2498 (12.2.–16.6.1955). AAM.

¹⁵⁶ Todennäköisesti alkuperäisiä, vaikka työpiirustuksen 60/2343 mukaan lasilistat pronssia.

¹⁵⁷ Ovillevyjen ja karmien listat saattavat olla pronssiakin.

¹⁵⁸ PIIRUSTUKSIA: Ikkuna- ja oviluettelo sekä työ- ja detaljipiirustuksia 60/2343, 60/2357, 60/2498, 60/2773 (12.2.1955–25.5.1956). AAM.

¹⁵⁹ Peräisin työstä 1960A.

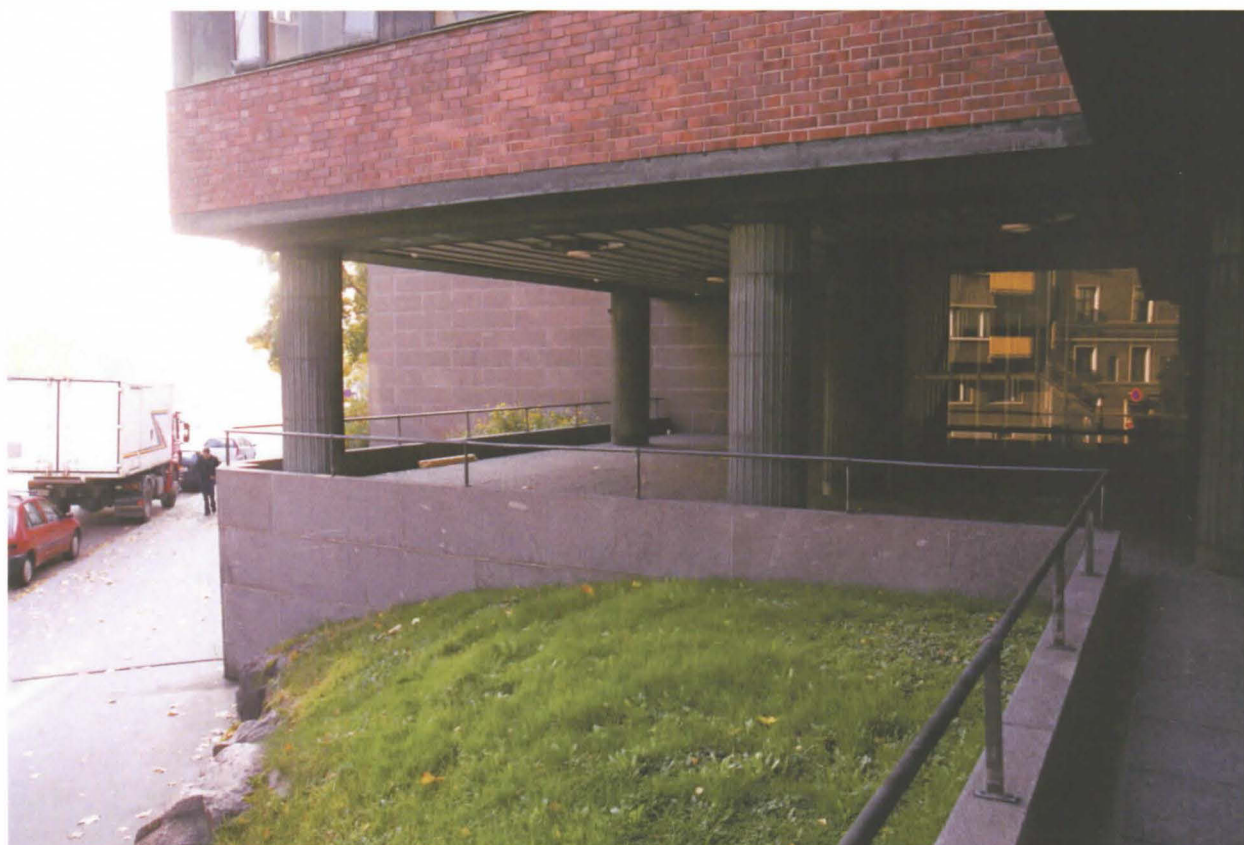
¹⁶⁰ Tarjousasiakirjoja (10.9.1956). AAM.

PIIRUSTUKSIA: Detaljipiirustus 60/2714 (28.12.1955). AAM.

TYÖSELITYKSIA: Erikoisvalaisimien rakenne- ja työselitys (s. a.). AAS.

Näkymä etelään.

Näkymä etelään/länteen.

Pylväikkö

Näkymä pohjoiseen/itään.

Näkymä itään.

"Pienoistori"

	Nykyinen
Käyttötarkoitus	Sisäpiha. ¹⁶¹
Maanpinta	Karkeasti hakatut graniittilaatat (59×59). Nurmikenttiä.
Portaat	NORDENSKIÖLDINKADULLE JA MINNA CANTHIN KADULLE: Keskikarkeasti hakattu graniittilohkareporras. Toisella sivulla graniittilohkareista rakennettu kaide (lohkareet 53×180×30). Käsijohde pronssiputkea (halkaisija 3,7) (kiinnitetty paviljongin seinään). ¹⁶²
Muurit	Graniittilohkareista rakennettu muuri (lohkareet 44×173×30). Muurin päällä paikoin pronssinen kaide (korkeus 31). ¹⁶³
Piharakenteet	"PIENOISTORIA" YMPÄRÖIVÄ VESIKOURU: Betonirakenteinen, verhoiltu punaisilla klinkkerilaatoilla. Reunaa kiertää halkaistu putkiprofiili. ¹⁶⁴ ALLAS: Rakennettu melko hienoksi hakatuista graniittilohkareista (80×60×30). Pohjalla hienommiksi hiotut, tummemmat graniittilaatat (60×60). ¹⁶⁵ KASKADI: Reunamuurit rakennettu graniittilohkareista, altaan reunat graniittilaatoista, molemmat keskikarkeasti hakattuja. Kadun puolella kaide, messinkiputkea messinkisin katuun kiinnitettyin tuin. ¹⁶⁶
Istutukset	POHJOISOSAN ISTUTUKSET: Kuusi, saarni, 2 mäntyä, koristeomenapuu, pensaita yms.. ETELÄOSAN ISTUTUKSET: Vaahteroita, koivuja, saniaisia, rhododendroneita, kallionauhuksia, neidonangervoja, jaloangervoja, maksaruohoa yms. maanpeitekasveja, päiväliljoja yms..
Valaisimet	3 VALAISINTA: Jalusta pronssia, varsi valkoiseksi maalattua metallia, heijastuslevy kuparia, maalattu alapuolelta valkoiseksi. ¹⁶⁷ VALAISIN: Jalusta pronssia kuin edellä, valkoiseksi maalattua metallivartta ympäröi 6 valkeaa metallitankoa. Opaalilasinen valaisin, kuparinen varjostin sekä metallinen, sisäpuolelta valkoiseksi, ulkopuolelta tummaksi maalattu heijastinlevy. 4 VALAISINTA "PIENOISTORIN" LÄNSIOSASSA: Upotettu maahan puiden alapuolelle.

Inventointipäivämäärä 29.9.2005

¹⁶¹ Suljettu yleisöltä työssä 1960A.

¹⁶² PIIRUSTUKSIA: Työ- ja detaljipiirustukset 60/2602-2604 (1.10.1955-5.8.1957). AAM.

¹⁶³ PIIRUSTUKSIA: Työ- ja detaljipiirustus 60/2425 (5.4.1955-3.5.1956). AAM.

¹⁶⁴ Uusittu työssä 2000A.

¹⁶⁵ PIIRUSTUKSIA: Työpiirustus 60/2531 (20.7.1955). AAM.

¹⁶⁶ PIIRUSTUKSIA: Työ- ja detaljipiirustukset 60/2251, 60/2757 (27.10.1955-3.5.1956). AAM.

¹⁶⁷ Todennäköisesti alkuperäisiä, vaikka heijastinlevyt ei täysin vastaa työ- ja detaljipiirustusta 60/2705.
PIIRUSTUKSIA: Työ- ja detaljipiirustus 60/2705 (22.12.1955). AAM.

"Pienoistori"

Näkymä pohjoiseen.

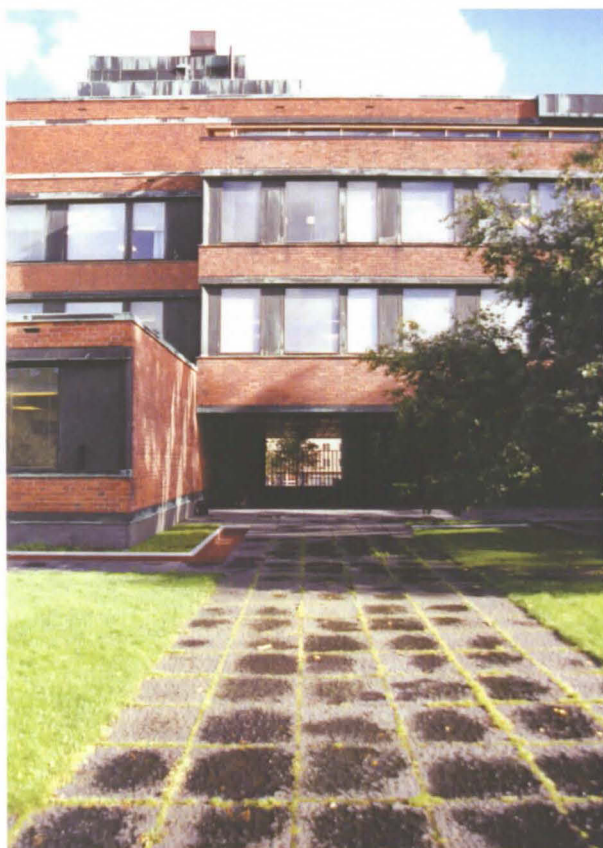

Allas.

Näkymä länteen.

"Pienoistori"

Näkymä itään.

Vesikouru III lohkon länsisivulla.

Näkymä länteen/pohjoiseen.

Kaskadi.